

วารสารวิชาการจินตาสิต (ออนไลน์)

Chintasit Academic Journal (Online)

ISSN XXXX-XXXX (Online)

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน 2567

Vol. 2 No. 3 (2024), July – September

วัตถุประสงค์ :

วารสารวิชาการจินตาสิต เป็นวารสารวิชาการราย 3 เดือน (ปีละ 4 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม, ฉบับที่ 2 เมษายน – มิถุนายน, ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน, และ ฉบับที่ 4 ตุลาคม – ธันวาคม) มีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศีลภาสา ศาสตร์ การศึกษา เศรษฐกิจ รวมถึงสหวิทยาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ วารสารวิชาการจินตาสิต ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ วารสารวิชาการจินตาสิต ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 4 ฉบับ :

ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 31 มีนาคม)

ฉบับที่ 2 เมษายน – มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)

ฉบับที่ 4 ตุลาคม – ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 31 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ :

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่านก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ(Double-Blind Peer Review)

เงื่อนไขการตีพิมพ์ :

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทัศนะและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

สำนักงาน :

วารสารวิชาการจินตาสิต (ออนไลน์)

เลขที่ 31/17 ถนนร่วมใจ ตำบลกุดป่อง

อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 42000

E-mail: Chintasit.journal@gmail.com

โทรศัพท์ 089 622 4068

<https://so19.tci-thaijo.org/index.php/Chintasit>

ISSN XXXX-XXXX (Online)

บรรณาธิการ :

พระมหาอภิพงศ์ คำหงษา, ดร.

กองบรรณาธิการ :

ศ.ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์

รศ.ดร.สมชัย ศรีนอก

รศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอติชัย

รศ.ดร.พชรวิทย์ จันทศิริสิริ

ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา

ผศ.ดร.ประยุทธ ชูสอน

ประธานคณะมนตรีปฎิรูปการศึกษาคณะประชาชน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)**ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก**

รศ.ดร.บุญช่วย ศิริเกษ

รศ.ดร.พิมพ์อร สดเอี่ยม

พระมหาพงศ์ทราทิพย์ สุธีโร, ดร.

พระครูปริยัติคุณรังสี, ผศ.ดร.

รศ.ดร.ธงชัย สิงห์อุดม

ผศ.ดร.สุรพล พรหมกุล

ผศ.ดร.สุชาติ บางวิเศษ

ผศ.ดร.ศักดิ์นาถรณ์ นันทิ

ผศ.ดร.อุเทนทร์ วัชรชินโรส

รศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ผู้จัดการวารสาร : นางสาวรัฐพร สุภามา

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการจินตาสิต ฉบับนี้เป็นฉบับที่ 3 ประจำปีพุทธศักราช 2567 กองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ และคุณภาพมากที่สุดของบทความ เพื่อตีพิมพ์ และเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการที่มีข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะที่เป็นนวัตกรรม รวมถึงความคิดริเริ่มที่มีผลกระทบต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ และเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ โดยฉบับนี้เน้นการนำเสนอบทความวิจัย จำนวน 2 บทความ และบทความวิชาการ จำนวน 3 บทความ รวม 5 บทความ

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการจินตาสิต ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิก และท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขออ้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

(พระมหาอภิพงศ์ ฐิริวิฑูโร (คำหาษา)

บรรณาธิการวารสารวิชาการจินตาสิต

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	๒
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ	๒
บทบรรณาธิการ	๓

บทความวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล: กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย	181-194
--	---------

Factors Affecting Administrative Success to World-Class Standard Schools: A Case
Study of Primary Schools in Loei Province

พิมพ์อร สดเอี่ยม และประดิษฐ์ ศรีโนนยาง

Pim-on Sod-ium and Pradit Srinonyang

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย	195-207
---	---------

Development Guideline of Ethical Leadership of Mahamakut Buddhist University
Srilanchang Campus Loei Province

กรรณิกา ไวโสภา, ชิชณพงศ์ ศรีจันทร์ และพระครูปลัดจักรพล สิริธโร

Kunnika Vaisopha, Chissanapong Sonchan and Phrakrupalad Jakkrapol

Siritharo

บทความวิชาการ

การใช้เทคโนโลยี AI ในการเรียนการสอนแบบปรับเหมาะ (Adaptive Learning)	280-218
---	---------

The Use of AI Technology in Adaptive Learning

พระครูปลัดจักรพล สิริธโร

Phrakrupalad Jakkrapol Siritharo

การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ผ่านหลักสูตรการศึกษาสมัยใหม่	219-232
--	---------

Developing 21st Century Skills through Modern Educational Curricula

ชื่น สกุลปัน และละอองดาว ชาทองยศ

Chuen Sakulpan and Laongdao Chatongyot

จริยธรรมทางการเมืองกับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก: มุมมองทางปรัชญาการเมืองสีเขียว 233-243

Political Ethics and Addressing Global Environmental Issues: A Green Political
Philosophy Perspective

อุเทนทร์ วรชชินโรส

Uthen Wacharachinoros

ภาคผนวก

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์	244-256
เทมเพลต สำหรับบทความวิจัย	257-259
เทมเพลต สำหรับบทความวิชาการ	260-262
แบบฟอร์มการส่งบทความ	263
ขั้นตอนการทำงานของวารสาร	264-266

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล: กรณีศึกษา
โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย

Factors Affecting Administrative Success to World-Class Standard Schools: A
Case Study of Primary Schools in Loei Province

พิมพ์อร สดเอี่ยม

Pim-on Sod-ium

ประดิษฐ์ ศรีโนนยาง

Pradit Srinonyang

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus

*Corresponding author, e-mail: pimon.sod@mbu.ac.th

Received: 12 July 2024, Revivsed: 2 August 2024, Accepted: 17 August 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นกรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเลย ประเทศไทย วัตถุประสงค์เฉพาะคือ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความท้าทาย (2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และ (3) เสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลที่เหมาะสมและยั่งยืน การวิจัยใช้วิธีการแบบผสมผสาน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย บุคลากรจากโรงเรียนประถมศึกษามาตรฐานสากล 3 แห่งในจังหวัดเลย รวมถึงผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตการณ์

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (2) การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี และ (3) การพัฒนาบุคลากรครู นอกจากนี้ยังพบว่าการบูรณาการมาตรฐานสากลกับบริบทท้องถิ่น และการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญ ความท้าทายหลักได้แก่ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ การบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอน และการรักษาสมดุลระหว่างมาตรฐานสากลกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาแนวทางการบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลที่เหมาะสมและยั่งยืนสำหรับจังหวัดเลย โดยเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ การเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีที่เชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่น การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง การสร้าง

หลักสูตรบูรณาการที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน

คำสำคัญ: โรงเรียนมาตรฐานสากล, การศึกษาระดับประถมศึกษา, การบริหารโรงเรียน, จังหวัดเลย, การพัฒนาการศึกษา

Abstract

This research aimed to study the factors contributing to the success in managing world-class standard schools, focusing on primary schools in Loei Province, Thailand. The objectives were to (1) examine the current situation, problems, and challenges, (2) analyze the factors affecting success, and (3) propose guidelines for developing appropriate and sustainable primary school management towards world-class standards. The study employed a mixed-methods research design. The research population comprised personnel from three world-class standard primary schools in Loei Province, including school administrators, teachers, educational personnel, students, parents, and community representatives. Data were collected through questionnaires, in-depth interviews, focus group discussions, and observations.

The findings revealed that the most critical factors contributing to success were (1) leadership of school administrators, (2) promotion of English language and technology skills, and (3) teacher professional development. The study also found that integrating international standards with local context and efficient resource management were significant factors. Challenges included developing English language skills, integrating technology in teaching and learning, and balancing international standards with local cultural preservation.

Based on these findings, the research proposes guidelines emphasizing visionary leadership development, enhancing English and technology skills relevant to local context, implementing continuous teacher development, creating integrated curricula combining international knowledge with local wisdom, and fostering community participation in school development.

Keywords: World-Class Standard Schools, Primary Education, School Management, Loei Province, Educational Development

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี การศึกษาระดับพื้นฐานมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับเยาวชน (UNESCO, 2020) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างพื้นฐานทางการศึกษาที่แข็งแกร่ง ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้และได้ริเริ่มโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมนานาชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

จังหวัดเลย ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีลักษณะเฉพาะทั้งทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม โดยมีพรมแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภาษา (สำนักงานจังหวัดเลย, 2564) นอกจากนี้ จังหวัดเลยยังมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2565) บริบทเฉพาะนี้ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงวัยที่สำคัญในการปลูกฝังความรู้ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็นสำหรับการเป็นพลเมืองโลกในอนาคต ในจังหวัดเลย มีโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลเลย โรงเรียนเมืองเลย และโรงเรียนชุมชนวังสะพุง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1, 2565) โรงเรียนเหล่านี้มีภารกิจสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (Global Citizen) มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถสื่อสารได้อย่างน้อยสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาสู่มาตรฐานสากลในบริบทของจังหวัดเลยนั้นเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการสร้างความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่น (พรพิมล ประสงค์พร, 2562) นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงการรักษาสอดคล้องระหว่างความเป็นสากลกับการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นเอกลักษณ์สำคัญของจังหวัดเลย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้เข้าใจถึงกลไกและปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ สอดคล้องกับแนวคิดของ Fullan (2007) ที่เสนอว่าการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จต้องคำนึงถึงปัจจัยทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมถึงบริบทของชุมชนและท้องถิ่น และยังสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนา

การศึกษาที่ยั่งยืน (Sustainable Educational Development) ซึ่งเน้นการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน (UNESCO, 2017) โดยการศึกษาปัจจัยความสำเร็จในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลยจะช่วยให้เกิดองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้

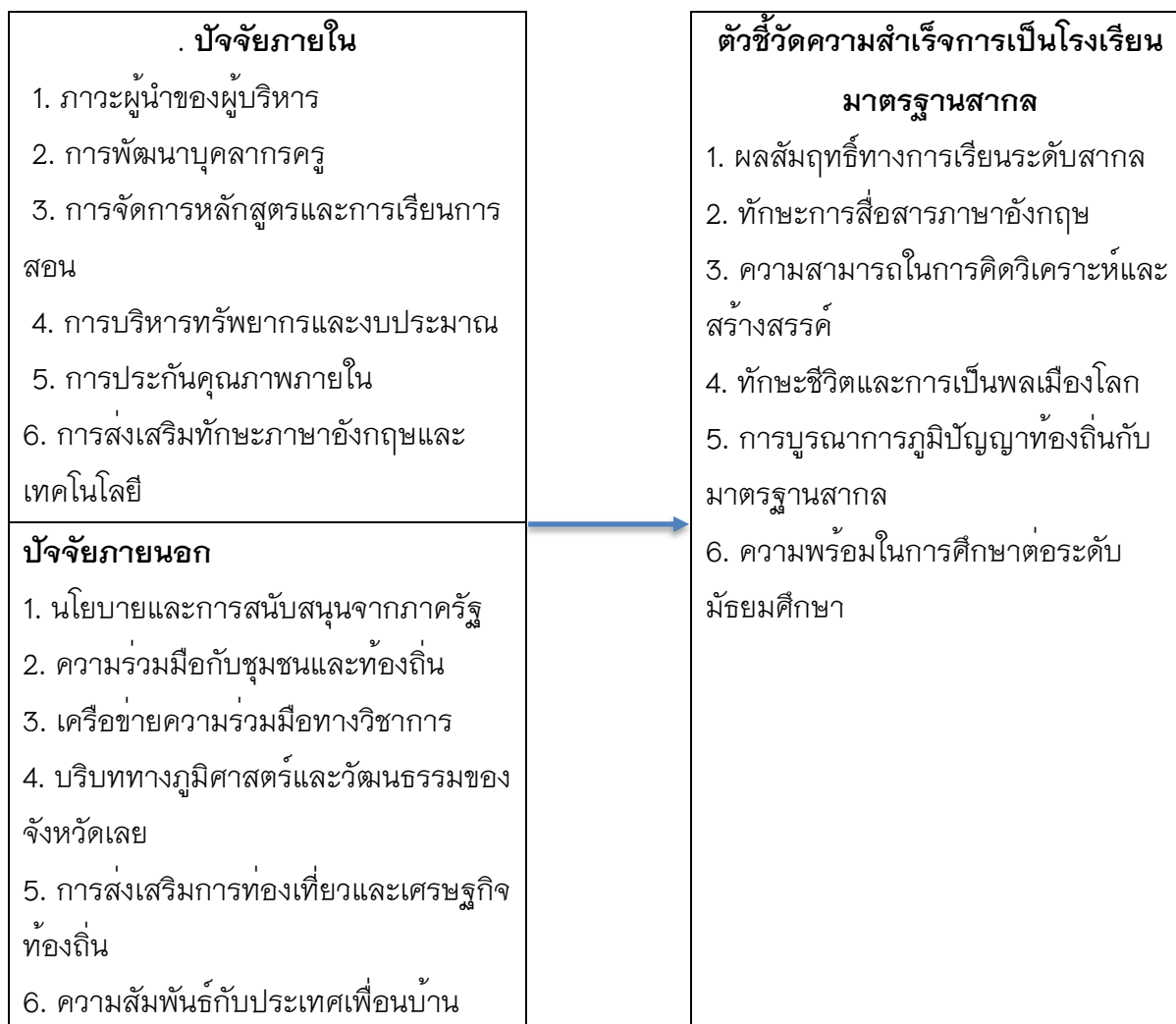
ด้วยเหตุนี้ การวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย" จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงนโยบาย โดยผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายและแนวทางปฏิบัติในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเลยและพื้นที่อื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาระดับพื้นฐานที่มีคุณภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals) โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 4 ว่าด้วยการสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (United Nations, 2015)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความท้าทายในการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในบริบทของจังหวัดเลย
2. เพื่อวิเคราะห์และจำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลในจังหวัดเลย โดยคำนึงถึงบริบททางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของพื้นที่
3. เพื่อเสนอแนวทางและกลยุทธ์ในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลที่เหมาะสมและยั่งยืนสำหรับจังหวัดเลย โดยบูรณาการองค์ความรู้ด้านการบริหารการศึกษามัยใหม่กับภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและลึกซึ้ง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษา มาตรฐานสากลในจังหวัดเลย จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลเลย โรงเรียนเมืองเลย และโรงเรียนชุมชนวังสะพุง รวมทั้งสิ้น 2,515 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน ครูและ

บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 180 คน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 1,200 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1,200 คน และตัวแทนชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 345 คน และเพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล จึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีก 10% รวมเป็น 380 คน แบ่งเป็น

1. ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน และรองผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 12 คน

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 123 คน ครูผู้สอน จำนวน 90 คน (30 คนต่อโรงเรียน) แบ่งเป็นครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 24 คน (8 คนต่อโรงเรียน) และบุคลากรสนับสนุนการศึกษา จำนวน 9 คน (3 คนต่อโรงเรียน)

3. นักเรียน จำนวน 150 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 150 คน (50 คนต่อโรงเรียน)

4. ผู้ปกครองและชุมชน จำนวน 83 คน แบ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 60 คน (20 คนต่อโรงเรียน) และตัวแทนชุมชน จำนวน 23 คน

5. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 9 คน ประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา จำนวน 3 คน และตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้บริหารโรงเรียน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกทุกคน
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูผู้สอน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เลือกแบบเจาะจงทุกคน และบุคลากรสนับสนุนการศึกษา ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
3. นักเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามระดับชั้นและห้องเรียน
4. ผู้ปกครองและชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ตัวแทนชุมชน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากผู้นำชุมชน กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความเชี่ยวชาญและความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดเลย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม ใช้รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล อาจแบ่งเป็นส่วนข้อมูลทั่วไปและส่วนประเมินปัจจัยต่างๆ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมุมมองที่หลากหลาย มีการกำหนดหัวข้อหลักไว้ล่วงหน้า แต่มีความยืดหยุ่นในการถามคำถามเพิ่มเติม

3. แนวคำถามสนทนากลุ่ม ใช้เป็นกรอบในการดำเนินการสนทนากลุ่มกับครู บุคลากรทางการศึกษา และตัวแทนชุมชน เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและประสบการณ์ที่หลากหลายในเวลาเดียวกัน

4. แบบสังเกตการณ์ ใช้บันทึกข้อมูลจากการสังเกตสภาพแวดล้อมและการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อาจไม่ได้จากการสอบถามหรือสัมภาษณ์

การตรวจสอบคุณภาพ

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัย: เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ทำให้เครื่องมือวิจัยมีความครอบคลุมและสอดคล้องกับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การสร้างเครื่องมือ: พัฒนาเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็น

3. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา: ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ และคำนวณค่า IOC เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสม

4. การทดลองใช้เครื่องมือ: ทดสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถามและระยะเวลาในการตอบ

5. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น: ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเพื่อประเมินความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม ซึ่งควรมีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

3) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1) วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม

2) วิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) เพื่อหาประเด็นหลักและรูปแบบความสัมพันธ์ของข้อมูล

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความท้าทายในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่มาตรฐานสากลในบริบทของจังหวัดเลย พบว่า โรงเรียนประถมศึกษามาตรฐานสากลในจังหวัดเลยทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลเลย โรงเรียนเมืองเลย และโรงเรียนชุมชนวังสะพุง ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล ในปัจจุบัน โรงเรียนเหล่านี้ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาระดับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ ยังมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลในบริบทของจังหวัดเลยนั้นยังคงเผชิญกับปัญหาและความท้าทายหลายประการ ประการแรก การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของทั้งครูและนักเรียนยังคงเป็นความท้าทายสำคัญ เนื่องจากโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของคนในพื้นที่มีจำกัด แม้ว่าจังหวัดเลยจะมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว แต่การเชื่อมโยงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษกับบริบทการท่องเที่ยวยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร

ประการที่สอง การบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพยังคงเป็นปัญหาสำคัญ แม้ว่าโรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนด้านอุปกรณ์เทคโนโลยี แต่การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของครูและการออกแบบการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีอย่างมีความหมายยังต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยีของนักเรียนในเขตเมืองและชนบทยังคงเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไข

ประการที่สามคือการรักษาสสมดุลระหว่างการพัฒนาสู่มาตรฐานสากลกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดเลยมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่า การบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นเข้ากับหลักสูตรมาตรฐานสากลจึงเป็นทั้งโอกาสและความท้าทาย โรงเรียนต้องพยายามสร้างหลักสูตรที่ตอบสนองต่อมาตรฐานสากลในขณะเดียวกันก็ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจในรากเหง้าทางวัฒนธรรมของตนเอง

นอกจากนี้ ข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากรยังคงเป็นปัญหาสำคัญ การพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลต้องการการลงทุนทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน สื่อการเรียนการสอน และการพัฒนาบุคลากร ซึ่งอาจเป็นภาระทางการเงินที่หนักสำหรับโรงเรียนและชุมชน การแสวงหาแหล่งทุนและการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็น

ประการสุดท้าย การสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลยังคงเป็นความท้าทายสำคัญ เนื่องจากแนวคิดเรื่องโรงเรียนมาตรฐานสากลอาจเป็นเรื่องใหม่สำหรับชุมชนในจังหวัดเลย การสื่อสารให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล รวมถึงการสร้างกลไกให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืน

แม้จะเผชิญกับความท้าทายเหล่านี้ แต่โรงเรียนประถมศึกษามาตรฐานสากลในจังหวัดเลยก็ได้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอกเป็นจุดแข็งที่สำคัญ ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญในการก้าวข้ามความท้าทายและพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อบริบทของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่มาตรฐานสากลในจังหวัดเลย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน

ปัจจัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.65	0.48	มากที่สุด	1
2. การพัฒนาบุคลากรครู	4.52	0.56	มากที่สุด	3
3. การจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.48	0.62	มาก	4
4. การบริหารทรัพยากรและงบประมาณ	4.35	0.71	มาก	6
5. การประกันคุณภาพภายใน	4.30	0.68	มาก	7
6. การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี	4.58	0.53	มากที่สุด	2
7. ความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่น	4.42	0.64	มาก	5
8. เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ	4.25	0.72	มาก	8
รวม	4.44	0.62	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ปัจจัยคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.48) การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.53) และการพัฒนาบุคลากรครูการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.56) ส่วนเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.72)

3. แนวทางในการพัฒนา ดังต่อไปนี้

- 1) พัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารให้มีวิสัยทัศน์ด้านมาตรฐานสากล
- 2) เน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสำหรับครูและนักเรียน
- 3) สร้างหลักสูตรบูรณาการที่เชื่อมโยงมาตรฐานสากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก
- 5) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความท้าทาย วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่มาตรฐานสากลในจังหวัดเลย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความท้าทาย โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เน้นมาตรฐานสากล ปัญหาสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ การบูรณาการเทคโนโลยี และการรักษาสอดคล้องระหว่างมาตรฐานสากลกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ความท้าทายหลัก คือ ข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากร และการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ภาพรวมทุกปัจจัยมีความสำคัญในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.44) ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี และการพัฒนาบุคลากรครู ปัจจัยที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ การจัดการหลักสูตร ความร่วมมือกับชุมชน และการบริหารทรัพยากร อภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญสูงสุดต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.65) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเลยซึ่งมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและโอกาสในการพัฒนา ผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัด และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรร่วมกันพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Hallinger และ Lee (2013) ที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของประเทศกำลังพัฒนาที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร

2. ด้านการส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากเป็นอันดับสอง ($\bar{X}=4.58$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในยุคโลกาภิวัตน์ ทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงความรู้และโอกาสในระดับสากล โดยเฉพาะในจังหวัดเลยซึ่งมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและการค้าชายแดน การพัฒนาทักษะเหล่านี้จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและการประกอบอาชีพในอนาคต สอดคล้องกับ แนวคิดของ Zajda (2015) ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาทักษะภาษาและเทคโนโลยีในการศึกษาระดับนานาชาติ และงานวิจัยของ Fang และ Warschauer (2004) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการเทคโนโลยีและการสอนภาษาอังกฤษในการพัฒนาการศึกษาในประเทศกำลังพัฒนา

3. ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบุคลากรครูเป็นปัจจัยสำคัญอันดับสาม ($\bar{X}=4.52$) ในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการนำนโยบายและหลักสูตรไปปฏิบัติจริงในชั้นเรียน การพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเลยที่อาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงการพัฒนาวิชาชีพ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Fry และ Bi (2013) ที่พบว่าการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องเป็นกุญแจสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย และแนวคิดของ Darling-Hammond (2017) ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครูในการปฏิรูปการศึกษา

4. ด้านการบูรณาการมาตรฐานสากลกับบริบทท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การจัดการหลักสูตรและความร่วมมือกับชุมชนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$ และ 4.42 ตามลำดับ) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลในบริบทของจังหวัดเลยจำเป็นต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างมาตรฐานสากลกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น การสร้างหลักสูตรที่บูรณาการทั้งสองส่วนนี้และการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างการยอมรับและความยั่งยืนของการพัฒนา สอดคล้องกับ แนวคิดของ UNESCO (2017) เรื่องการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน ซึ่งเน้นการตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นควบคู่ไปกับการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล และงานวิจัยของ Cheng (2004) ที่เสนอแนวคิดการ "ท้องถิ่นภิวัตน์" (glocalization) ในการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงบริบทท้องถิ่นกับมาตรฐานสากล

5. ด้านการบริหารทรัพยากรและงบประมาณ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรและงบประมาณเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.35) แต่ไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสำคัญสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แม้ว่าทรัพยากรและงบประมาณจะเป็นสิ่งจำเป็น แต่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าอาจมีความสำคัญมากกว่าการมีทรัพยากรมาก โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเลยที่อาจมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Fullan (2007) ที่เน้นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงเชิงวัฒนธรรมและการพัฒนา

บุคลากรมากกว่าการเพิ่มทรัพยากร และแนวคิดของ Hanushek (2003) ที่พบว่าประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรมีความสำคัญมากกว่าปริมาณของทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยควรจัดโครงการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์สำหรับผู้บริหารโรงเรียน โดยเน้นการสร้างวิสัยทัศน์ด้านมาตรฐานสากลที่สอดคล้องกับบริบทของจังหวัดเลย

2) ควรสร้างเครือข่ายผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในจังหวัดเลย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สำหรับผู้บริหาร

2. การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี

1) โรงเรียนควรพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะภาษาอังกฤษที่เชื่อมโยงกับบริบทการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมของจังหวัดเลย เช่น การฝึกภาษาอังกฤษผ่านการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น

2) ควรจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ดิจิทัลในโรงเรียน โดยร่วมมือกับภาคเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้นักเรียนและชุมชนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและการเรียนรู้ออนไลน์ได้

3. การพัฒนาบุคลากรครู

1) ควรจัดทำแผนพัฒนาครูรายบุคคล (Individual Development Plan) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและความต้องการของโรงเรียน

2) สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนหรือฝึกอบรมระยะสั้นในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศเพื่อนบ้านอย่างลาว เพื่อเพิ่มประสบการณ์และมุมมองระดับสากล

4. การบูรณาการมาตรฐานสากลกับบริบทท้องถิ่น

1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่บูรณาการความรู้สากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดเลย เช่น การประยุกต์ใช้หลักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

2) จัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ และปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น

5. การบริหารทรัพยากรและงบประมาณ

1) พัฒนาระบบการระดมทุนและทรัพยากรจากชุมชนและภาคเอกชน โดยนำเสนอโครงการพัฒนาโรงเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

2) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนในเครือข่าย เช่น การแบ่งปันสื่อการเรียนการสอน หรือการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลที่เหมาะสมกับบริบทของจังหวัดเลย โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย

2. ศึกษาผลกระทบของการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย โดยใช้การวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง

3. ทำการวิจัยเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดเลย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาที่ต่อเนื่องและเชื่อมโยงระหว่างระดับการศึกษา

4. ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการที่เชื่อมโยงมาตรฐานสากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดเลย โดยใช้วิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

5. วิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับประสบการณ์และมุมมองของครู นักเรียน และผู้ปกครองต่อการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล เพื่อให้เข้าใจผลกระทบและความท้าทายในระดับปฏิบัติ

6. ศึกษาความเป็นไปได้และแนวทางในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนมาตรฐานสากลในจังหวัดเลยกับโรงเรียนในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศลาว เพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระดับนานาชาติ

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2565). แผนส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเลย ประจำปี 2565. เลย:

สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเลย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). นโยบายและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

พรพิมล ประสงค์พร. (2562). การพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ:

กรณีศึกษาเชิงพหุ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(2), 286–302.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานจังหวัดเลย. (2564). *แผนพัฒนาจังหวัดเลย พ.ศ. 2564–2570*. เลย: สำนักงานจังหวัดเลย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. (2565). *รายงานผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ปีการศึกษา 2564*. เลย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1.

Cheng, Y. C. (2004). Fostering local knowledge and human development in globalization of education. *International Journal of Educational Management*, 18(1), 7–24.

Darling–Hammond, L. (2017). Teacher education around the world: What can we learn from international practice? *European Journal of Teacher Education*, 40(3), 291–309.

Fang, X., & Warschauer, M. (2004). Technology and curricular reform in China: A case study. *TESOL Quarterly*, 38(2), 301–323.

Fry, G. W., & Bi, H. (2013). The evolution of educational reform in Thailand: The Thai educational paradox. *Journal of Educational Administration*, 51(3), 290–319.

Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change* (4th ed.). Teachers College Press.

Hallinger, P., & Lee, M. (2013). Exploring principal capacity to lead reform of teaching and learning quality in Thailand. *International Journal of Educational Development*, 33(4), 305–315.

Hanushek, E. A. (2003). The failure of input-based schooling policies. *The Economic Journal*, 113(485), F64–F98.

UNESCO. (2017). *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*. Paris: UNESCO.

United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. New York: United Nations.

Zajda, J. (2015). *Globalisation and its impact on education and policy*. In Second International Handbook on Globalisation, Education and Policy Research (pp. 105–125). Springer, Dordrecht.

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

Development Guideline of Ethical Leadership of Mahamakut Buddhist
University Srilanchang Campus Loei Province

กรรณิกา ไวโสผา

Kunnika Vaisopha

ชิษณพงศ์ ศรจันทร์

Chissanapong Sonchan

พระครูปลัดจักรพล สิริธโร

Phrakrupalad Jakkrapol Siritharo

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus

*Corresponding author, e-mail: kunnika.vai@mbu.ac.th

Received: 12 July 2024, Revised: 6 September 2024, Accepted: 20 September 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ 2) วิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากคณาจารย์ 50 คน และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือ การเป็นแบบอย่างทางจริยธรรม การส่งเสริมบรรยากาศทางจริยธรรม การตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม และการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในผู้อื่น 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การพัฒนาตนเอง การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นจริยธรรม การจัดการ

เรียนการสอนที่บูรณาการจริยธรรม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านจริยธรรม และการพัฒนาระบบสนับสนุนและติดตามประเมินผล

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์อย่างเป็นระบบ โดยเน้นการพัฒนาทั้ง 5 องค์ประกอบ และนำแนวทางการพัฒนาที่นำเสนอไปประยุกต์ใช้อย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม, การพัฒนาคณาจารย์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Abstract

This research aimed to 1) study the current state of ethical leadership among faculty members, 2) analyze the components of ethical leadership, and 3) propose guidelines for developing ethical leadership of faculty members at Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, Loei Province. A mixed-methods approach was employed, collecting quantitative data from 50 faculty members and qualitative data through in-depth interviews with 20 participants. Data were analyzed using descriptive statistics, exploratory factor analysis, and content analysis.

The results revealed that 1) the overall level of ethical leadership among faculty members was high, 2) ethical leadership comprised five components: integrity and credibility, ethical role modeling, promoting ethical climate, ethical decision-making, and developing ethical leadership in others, and 3) guidelines for developing ethical leadership consisted of five areas: self-development, creating an ethics-focused organizational culture, integrating ethics into teaching and learning, building ethics cooperation networks, and developing support systems and evaluation processes.

Recommendations from the research suggest that the university should systematically promote the development of ethical leadership among faculty members, focusing on all five components, and concretely apply the proposed development guidelines.

Keywords: Ethical Leadership, Faculty Development, Mahamakut Buddhist University

บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่สังคมเผชิญกับความท้าทายด้านจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership) ได้รับการยอมรับว่าเป็นคุณลักษณะสำคัญที่จำเป็นสำหรับผู้นำในทุกระดับและทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตบัณฑิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Brown & Treviño, 2006) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมไม่เพียงแต่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลต่อการสร้างบรรยากาศทางจริยธรรมและการพัฒนาคุณธรรมของผู้ตามอีกด้วย (Yukl et al., 2013) ในบริบทของประเทศไทย รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ ตรีพุทธรัตน์ (2561) ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการสร้างสังคมที่มีคุณธรรม

ในบริบทของสถาบันอุดมศึกษา คณาจารย์มีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการเป็นผู้นำทางวิชาการและจริยธรรม พวกเขาไม่เพียงแต่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ แต่ยังเป็นแบบอย่างทางจริยธรรมให้กับนักศึกษาด้วย (Shapiro & Stefkovich, 2016) การแสดงออกถึงภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการอุดมศึกษา (Cuellar & Giles, 2012) ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ (2558) ได้เสนอแนวคิดว่าการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์เป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างบัณฑิตที่มีคุณธรรมจริยธรรม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย เป็นสถาบันการศึกษาที่มีรากฐานทางพระพุทธศาสนาและมีพันธกิจสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยต้องมีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่เข้มแข็ง เพื่อเป็นแบบอย่างและถ่ายทอดคุณค่าทางจริยธรรมสู่นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องอาศัยความเข้าใจในบริบทเฉพาะ รวมถึงแนวทางที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมองค์กรและสภาพแวดล้อมของสถาบัน (Northouse, 2018) ในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่มีรากฐานทางศาสนา การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมยังต้องคำนึงถึงการผสมผสานระหว่างหลักจริยธรรมสากลกับคุณค่าทางพระพุทธศาสนา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2559) รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พวงงาม (2563) ได้เสนอแนวคิดว่าการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาไทยควรคำนึงถึงมิติทางวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมไทยด้วย

นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ยังก่อให้เกิดประเด็นท้าทายทางจริยธรรมรูปแบบใหม่ที่คณาจารย์ต้องเผชิญ เช่น ประเด็นจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การรักษาความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และการจัดการกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมในชั้นเรียน (Macfarlane, 2004) สิ่งเหล่านี้เรียกร้องให้มีการพัฒนาแนวทางใหม่ๆ ในการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช (2562) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในยุคดิจิทัล โดยเน้นการสร้างวัฒนธรรมที่รู้ทางจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารออนไลน์

ด้วยเหตุนี้ การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ในบริบทเฉพาะของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย โดยคำนึงถึงความท้าทายร่วมสมัยและบริบททางสังคมวัฒนธรรมของสถาบัน ผลการวิจัยนี้จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการและบริบทขององค์กร อันจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์

ในระยะนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและลึกซึ้ง

ระยะที่ 2 เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ไปสู่การปฏิบัติ

ในขณะนี้ ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์จากระยะที่ 1 มาใช้เป็นฐานในการพัฒนาและเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยคำนึงถึงบริบทเฉพาะของมหาวิทยาลัยและความท้าทายในปัจจุบัน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวน 50 คน

กลุ่มตัวอย่าง: ใช้วิธีการสำรวจประชากรทั้งหมด (Census) เนื่องจากจำนวนประชากรมีจำนวนไม่มาก

เครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม โดยมีขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม
2. สร้างข้อคำถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการและกรอบแนวคิดการวิจัย
3. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3-5 ท่าน และคำนวณค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence)
4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
5. ทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
6. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากคณาจารย์
3. แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง เพื่อให้ได้อัตราการตอบกลับสูง
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลด้วยค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) และ Bartlett's Test of Sphericity

2.2 สกัดองค์ประกอบด้วยวิธี Principal Component Analysis (PCA)

2.3 หมุนแกนองค์ประกอบแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธี Varimax

2.4 พิจารณาจำนวนองค์ประกอบจากค่า Eigenvalue ที่มากกว่า 1 และกราฟ Scree Plot

2.5 พิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ที่มากกว่า 0.5

2.6 ตั้งชื่อองค์ประกอบตามลักษณะของตัวแปรที่อยู่ในแต่ละองค์ประกอบ

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นคณาจารย์และผู้บริหารของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ มีประสบการณ์การสอนหรือการบริหารในมหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่า 5 ปี

เครื่องมือวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยมีขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. นำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบจากการวิจัยเชิงปริมาณมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. กำหนดประเด็นคำถามที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย

3. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ

4. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อกำหนดหมายวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์

2. ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยขออนุญาตบันทึกเสียงและจดบันทึก

3. สรุปประเด็นสำคัญให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องหลังการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ถอดเทปบันทึกการสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ

2. อ่านข้อมูลทั้งหมดเพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวม

3. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดกลุ่มข้อมูล (Clustering) และหาแบบแผน (Pattern)

4. วิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Analysis) เพื่อสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่ได้

5. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ทั้งด้านข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 2 เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ไปสู่การปฏิบัติ

1. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และตัวแทนคณาจารย์ จำนวน 10-12 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากความเชี่ยวชาญและประสบการณ์

ประเด็นการสนทนา นำมาจากผลการวิจัยจากระยะที่ 1 อภิปรายแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัย และเสนอแนะกลยุทธ์และกิจกรรมในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปประเด็นสำคัญและแนวทางการพัฒนาที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

2. การพัฒนาร่างแนวทาง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากระยะที่ 1 และผลการสนทนากลุ่มมาสังเคราะห์เพื่อจัดทำร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม โดยระบุนายละเอียดของกลยุทธ์ กิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จ

3. การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม การพัฒนาบุคลากร และการบริหารการศึกษา จำนวน 5-7 ท่าน โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทาง แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ พร้อมข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แล้วทำการปรับปรุงแนวทางฉบับสมบูรณ์เพื่อพิจารณานำไปใช้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยและระยะของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์

ด้าน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือ	4.38	0.55	มาก
2. การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.22	0.58	มาก
3. การตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม	4.10	0.67	มาก
4. การส่งเสริมจริยธรรมในองค์กร	3.90	0.72	มาก
รวม	4.15	0.62	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าคณาจารย์มีระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.62) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือ ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.55) ในขณะที่ด้านการส่งเสริมจริยธรรมในองค์กรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = 0.72) แม้จะยังอยู่ในระดับมาก แต่อาจเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาต่อไป

ตารางที่ 2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์

องค์ประกอบ	ร้อยละของความแปรปรวนที่อธิบายได้
1. ความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือ	22.45
2. การเป็นแบบอย่างทางจริยธรรม	18.73
3. การส่งเสริมบรรยากาศทางจริยธรรม	15.62
4. การตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม	12.89
5. การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมใน ผู้อื่น	10.31
รวม	80.00

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก โดยองค์ประกอบด้านความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือสามารถอธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุด (22.45%) ทั้ง 5 องค์ประกอบสามารถอธิบายความ

แปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมได้ถึงร้อยละ 80 ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่สูงและมีความน่าเชื่อถือทางสถิติ

ตารางที่ 3 ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
ความเหมาะสม	4.52	0.48	มากที่สุด
ความเป็นไปได้	4.18	0.63	มาก
รวม	4.15	0.62	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าแนวทางที่นำเสนอมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.48) และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.63) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแนวทางที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและมีโอกาสประสบความสำเร็จในการนำไปใช้จริง

ตารางที่ 4 สรุปแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์

ด้าน	แนวทางการพัฒนา
1. การพัฒนาตนเอง	- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม - ส่งเสริมการปฏิบัติธรรมและการศึกษาหลักธรรม - พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจเชิงจริยธรรม
2. การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นจริยธรรม	- กำหนดค่านิยมและจรรยาบรรณวิชาชีพ - จัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมในองค์กร - สร้างระบบการให้รางวัลและยกย่องบุคลากร
3. การจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการจริยธรรม	- พัฒนาหลักสูตรที่สอดแทรกประเด็นจริยธรรม - ใช้กรณีศึกษาและสถานการณ์จำลอง - ส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาและการบริการวิชาการ
4. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านจริยธรรม	- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถาบัน - สร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอก - จัดตั้งเครือข่ายนักวิชาการด้านจริยธรรม

ด้าน	แนวทางการพัฒนา
5. การพัฒนาระบบ	- จัดทำคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม
สนับสนุนและติดตาม	- พัฒนาระบบพี่เลี้ยงด้านจริยธรรม
ประเมินผล	- สร้างเครื่องมือประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

จากตารางที่ 4 นำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ที่ครอบคลุม 5 ด้านหลัก ได้แก่ การพัฒนาตนเอง การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การจัดการเรียนการสอน การสร้างเครือข่าย และการพัฒนาระบบสนับสนุน แต่ละด้านประกอบด้วยแนวทางย่อยที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยเน้นทั้งการพัฒนาระดับบุคคลและระดับองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.62) โดยด้านความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.55) และด้านการส่งเสริมจริยธรรมในองค์กรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.90, S.D. = 0.72)

2. องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) ความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือ (2) การเป็นแบบอย่างทางจริยธรรม (3) การส่งเสริมบรรยากาศทางจริยธรรม (4) การตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม และ (5) การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในผู้อื่น

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ (1) การพัฒนาตนเอง (2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นจริยธรรม (3) การจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการจริยธรรม (4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านจริยธรรม และ (5) การพัฒนาระบบสนับสนุนและติดตามประเมินผล

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.62) โดยด้านความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.55) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนาซึ่งมีรากฐานทางวัฒนธรรมและค่านิยมที่เน้นความซื่อสัตย์และคุณธรรม คณาจารย์จึงได้รับการ

ปลูกฝังและคาดหวังให้มีคุณลักษณะดังกล่าวอย่างเข้มแข็ง สอดคล้องกับแนวคิดของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (2559) ที่กล่าวว่า ความซื่อสัตย์เป็นรากฐานสำคัญของจริยธรรมในพระพุทธศาสนา และเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้นำที่ดี

ด้านการส่งเสริมจริยธรรมในองค์กรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}$ = 3.90, S.D. = 0.72) แม้จะยังอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการส่งเสริมจริยธรรมในระดับองค์กรต้องอาศัยทักษะการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ซึ่งอาจเป็นความท้าทายสำหรับคณาจารย์ที่มีภาระงานสอนและวิจัยเป็นหลัก นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและความพยายามอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2558) ที่พบว่า การสร้างบรรยากาศทางจริยธรรมในองค์กรเป็นหนึ่งในความท้าทายสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในสถาบันอุดมศึกษาไทย

2. องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก โดยองค์ประกอบด้านความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือสามารถอธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุด (22.45%) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทของสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้และคุณธรรม สอดคล้องกับโมเดลภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ Brown และ Treviño (2006) ที่เน้นความสำคัญของความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือในการเป็นผู้นำเชิงจริยธรรม

3. การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในผู้อื่นเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นแบบอย่างและพัฒนาภาวะผู้นำให้กับนักศึกษา ซึ่งจะเป็นผู้นำในอนาคต การที่คณาจารย์ตระหนักถึงบทบาทนี้สะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง สอดคล้องกับแนวคิดของ Shapiro และ Stefkovich (2016) ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมผ่านกระบวนการศึกษาและการเป็นแบบอย่างของครูอาจารย์

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ประกอบด้วย 5 ด้าน โดยรวมถึงการพัฒนาตนเอง การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการบูรณาการจริยธรรมในการเรียนการสอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทุกมิติ ทั้งระดับบุคคล องค์กร และการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2558) ที่เสนอว่าการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในสถาบันอุดมศึกษาต้องอาศัยการบูรณาการหลายมิติ ทั้งการพัฒนาตนเอง การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการจัดการเรียนการสอน

5. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านจริยธรรมเป็นหนึ่งในแนวทางสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างสถาบัน

และองค์กรต่างๆ ช่วยเพิ่มมุมมองและแนวทางปฏิบัติที่หลากหลาย อีกทั้งยังเป็นการสร้างพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาจริยธรรมในวงกว้าง สอดคล้องกับงานวิจัยของโกวิทย์ พวงงาม (2563) ที่พบว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในบริบทของสังคมไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมจริยธรรมในองค์กรซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
2. ควรนำองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ค้นพบไปใช้ในการออกแบบหลักสูตรการพัฒนา คณาจารย์ โดยเน้นการพัฒนาทั้ง 5 องค์ประกอบอย่างสมดุล
3. การนำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมไปปฏิบัติ ควรดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
4. ควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกและสถาบันการศึกษาอื่นๆ ในการแลกเปลี่ยน ความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อนำ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมไปทดลองใช้และประเมินผล
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ในบริบท ของมหาวิทยาลัยสงฆ์
3. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มี บริบทแตกต่างกัน เช่น มหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยสงฆ์
4. ควรมีการศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของคณาจารย์ที่มีต่อการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2563). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในบริบทสังคมไทย. *วารสารสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์*, 46(2), 1-18.
- ธีระ รุญเจริญ. (2558). *การพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2559). *ภาวะผู้นำ: ความสำคัญต่อการพัฒนาคน พัฒนา ประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พลีธัมม์.

- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2558). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม: แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในยุคดิจิทัล. *วารสารครุศาสตร์*, 47(3), 1–15.
- เสาวนีย์ ตริพุทธิรัตน์. (2561). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม: กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 20(4), 294–307.
- Brown, M. E., & Treviño, L. K. (2006). Ethical leadership: A review and future directions. *The Leadership Quarterly*, 17(6), 595–616.
- Cuellar, C., & Giles, D. L. (2012). Ethical practice: a study of Chilean school leaders. *Journal of Educational Administration*, 50(4), 420–436.
- Fullan, M. (2016). *The new meaning of educational change* (5th ed.). Teachers College Press.
- Macfarlane, B. (2004). *Teaching with integrity: The ethics of higher education practice*. Routledge.
- Northouse, P. G. (2018). *Leadership: Theory and practice* (8th ed.). SAGE Publications.
- Shapiro, J. P., & Stefkovich, J. A. (2016). *Ethical leadership and decision making in education: Applying theoretical perspectives to complex dilemmas* (4th ed.). Routledge.
- Yukl, G., Mahsud, R., Hassan, S., & Prussia, G. E. (2013). An improved measure of ethical leadership. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 20(1), 38–48.

การใช้เทคโนโลยี AI ในการเรียนการสอนแบบปรับเหมาะ (Adaptive Learning)

The Use of AI Technology in Adaptive Learning

พระครูปลัดจักรพล สิริธโร

Phrakrupalad Jakkrapol Siritharo

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus

*Corresponding author, e-mail: mahajakkrapol@mbu.ac.th

Received: 15 July 2024, Revivsed: 8 September 2024, Accepted: 20 September 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเรียนการสอนแบบปรับเหมาะ ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่กำลังได้รับความสนใจอย่างมากในปัจจุบัน การศึกษานี้วิเคราะห์หลักการทำงาน ประโยชน์ และความท้าทายของการใช้ AI ในการปรับเหมาะการเรียนรู้ รวมถึงนำเสนอกรณีศึกษาและแนวโน้มในอนาคต ผลการศึกษาพบว่า AI สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้แบบปรับเหมาะได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน การปรับเนื้อหาและวิธีการสอน และการให้ข้อเสนอแนะที่เฉพาะเจาะจง นอกจากนี้ ยังมีการอภิปรายถึงความท้าทายด้านความเป็นส่วนตัว จริยธรรม และการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับระบบการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว บทความยังนำเสนอกรณีศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ AI ในการเรียนการสอนแบบปรับเหมาะในบริบทที่หลากหลาย ท้ายที่สุดบทความได้กล่าวถึงแนวโน้มในอนาคตของการใช้ AI ในการศึกษา ซึ่งรวมถึงการพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ การบูรณาการกับเทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือนและเสริม และการพัฒนา AI ที่อธิบายการตัดสินใจของตนเองได้

คำสำคัญ: ปัญญาประดิษฐ์, การเรียนรู้แบบปรับเหมาะ, เทคโนโลยีทางการศึกษา, การเรียนรู้เฉพาะบุคคล

Abstract

This article presents the application of Artificial Intelligence (AI) technology in adaptive learning, an educational innovation that is gaining significant attention. The study analyzes the working principles, benefits, and challenges of using AI in adaptive learning, as well as presenting case studies and future trends. The findings indicate that AI can significantly enhance the efficiency of adaptive learning by assisting in learner data analysis, content and teaching method adjustment, and providing personalized feedback. Furthermore, the article discusses challenges related to privacy, ethics, and the integration of technology into educational systems, along with proposed solutions to these issues. The paper also presents case studies from both Thailand and abroad to demonstrate the application of AI in adaptive learning across various contexts. Finally, the article addresses future trends in the use of AI in education, including the development of social and emotional skills, integration with virtual and augmented reality technologies, and the development of explainable AI.

Keywords: Artificial Intelligence, Adaptive Learning, Educational Technology, Personalized Learning, Educational Innovation

บทนำ

การเรียนการสอนแบบปรับเหมาะ (Adaptive Learning) เป็นแนวคิดทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการปรับเนื้อหา วิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน (Natriello, 2017) ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการเรียนรู้แบบปรับเหมาะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน การปรับเนื้อหาและวิธีการสอน และการให้ข้อเสนอแนะที่เฉพาะเจาะจง (Holmes et al., 2019) ในประเทศไทย การนำ AI มาใช้ในการเรียนการสอนแบบปรับเหมาะกำลังได้รับความสนใจมากขึ้น โดย ดร.กมล รอดคล้าย อดีตเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยี AI มาใช้ในการพัฒนาการศึกษาไทย เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (กมล รอดคล้าย, 2563)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การใช้เทคโนโลยี AI ในการเรียนการสอนแบบปรับเหมาะ โดยจะอภิปรายถึงหลักการทํางาน ประโยชน์ ความท้าทาย และแนวโน้มในอนาคต รวมถึงนำเสนอกรณีศึกษาที่น่าสนใจทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

หลักการทำงานของ AI ในการเรียนรู้แบบปรับเหมาะ

การใช้ AI ในการเรียนรู้แบบปรับเหมาะอาศัยหลักการสำคัญดังนี้

1. การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล AI จะเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ผลการทดสอบ เวลาที่ใช้ในแต่ละบทเรียน และรูปแบบการเรียนรู้ที่ชอบ (Luckin et al., 2016) ในบริบทของประเทศไทย ดร. ชัยวุฒิ เชื้องหลิว นักวิจัยด้าน AI ทางการศึกษา ได้พัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ที่สามารถประมวลผลข้อมูลจากหลากหลายแหล่งเพื่อสร้างภาพรวมของผู้เรียนแต่ละคน (ชัยวุฒิ เชื้องหลิว, 2564)
2. การสร้างโมเดลผู้เรียน จากข้อมูลที่เก็บได้ AI จะสร้างโมเดลผู้เรียนที่แสดงถึงความรู้ ทักษะ และความชอบของผู้เรียนแต่ละคน (Baker, 2019) ศาสตราจารย์ ดร.ธนารักษ์ ชีระมันคง ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI ของไทย ได้เสนอแนวคิดการใช้เทคนิค Deep Learning ในการสร้างโมเดลผู้เรียนที่มีความแม่นยำสูง (ธนารักษ์ ชีระมันคง, 2562)
3. การปรับเนื้อหาและวิธีการสอน บนพื้นฐานของโมเดลผู้เรียน AI จะปรับเนื้อหา ลำดับการเรียนรู้ และวิธีการนำเสนอให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน (VanLehn, 2011) Dr. Daphne Koller ผู้ก่อตั้ง Coursera ได้พัฒนาอัลกอริทึมที่ใช้ในการปรับเนื้อหาการเรียนออนไลน์ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน โดยอาศัยข้อมูลการเรียนรู้และผลการทดสอบ (Koller, 2019)
4. การให้ข้อเสนอแนะและการสนับสนุน AI สามารถให้ข้อเสนอแนะที่เฉพาะเจาะจงและการสนับสนุนที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน (Kulik & Fletcher, 2016) ในประเทศไทย ดร. นภาพร ชุมวงศ์ นักวิจัยด้านเทคโนโลยีการศึกษา ได้พัฒนาระบบ AI ที่ให้คำแนะนำและแนวทางการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านแก่ผู้เรียน โดยอ้างอิงจากผลการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละคน (นภาพร ชุมวงศ์, 2565)

ประโยชน์ของการใช้ AI ในการเรียนรู้แบบปรับเหมาะ

การใช้ AI ในการเรียนรู้แบบปรับเหมาะมีประโยชน์หลายประการ ดังนี้

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ การปรับเนื้อหาและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ (Escueta et al., 2017) ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ชาติดำรงเวช นักการศึกษาไทย ได้ทำการวิจัยพบว่าการใช้ AI ในการปรับเหมาะการเรียนการสอนสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ถึง 30% เมื่อเทียบกับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม (สุชาติ ชาติดำรงเวช, 2564)
2. การสนับสนุนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล AI ช่วยให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Pane et al., 2015) Dr. Rose

Luckin ผู้เชี่ยวชาญด้าน AI ทางการศึกษาจาก UCL Knowledge Lab ได้เสนอแนวคิด "AI-powered personalized learning" ที่ใช้ AI ในการวิเคราะห์และตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน (Luckin, 2018)

3. การลดภาระของครู AI สามารถช่วยลดภาระงานของครูในการวิเคราะห์ข้อมูลและปรับเนื้อหาการสอน ทำให้ครูมีเวลามากขึ้นในการให้คำแนะนำและสนับสนุนผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Holstein et al., 2019) ในประเทศไทย รองศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ได้พัฒนาระบบ AI ที่ช่วยครูในการวิเคราะห์ผลการเรียนและออกแบบแผนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน (ปรัชญนันท์ นิลสุข, 2563)

4. การให้ข้อมูลเชิงลึก AI สามารถวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้และให้ข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ครู และผู้บริหารการศึกษา (Papamitsiou & Economides, 2014) Dr. Ryan Baker ผู้เชี่ยวชาญด้าน Learning Analytics ได้พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลที่ช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมการเรียนรู้และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น (Baker, 2020)

ความท้าทายและข้อควรพิจารณา

แม้ว่าการใช้ AI ในการเรียนรู้แบบปรับเหมาะจะมีประโยชน์มากมาย แต่ก็มีความท้าทายและข้อควรพิจารณาดังนี้

1. ความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูล การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนจำนวนมากอาจนำไปสู่ปัญหาด้านความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูล (Drachsler & Greller, 2016) ศาสตราจารย์ ดร.ศรีศักดิ์ จามรมาน ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ของไทย ได้เสนอแนวทางการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลผู้เรียนในระบบ AI โดยใช้เทคโนโลยี Blockchain และการเข้ารหัสข้อมูลขั้นสูง (ศรีศักดิ์ จามรมาน, 2565)

2. ความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของ AI ต้องมีการตรวจสอบและประเมินความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของระบบ AI อย่างสม่ำเสมอ (Baker, 2019) Dr. Ioana Jivet นักวิจัยด้าน AI ทางการศึกษา ได้พัฒนาเฟรมเวิร์คสำหรับการประเมินคุณภาพของระบบ AI ในการเรียนรู้แบบปรับเหมาะ โดยคำนึงถึงความแม่นยำ ความเป็นธรรม และความโปร่งใสของระบบ (Jivet et al., 2021)

3. การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับระบบการศึกษา การนำ AI มาใช้ในการเรียนการสอนต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบายและการปฏิบัติ ซึ่งอาจเป็นความท้าทายสำหรับสถาบันการศึกษา (Luckin et al., 2016) ในประเทศไทย รองศาสตราจารย์ ดร.จิตทิพย์ ฌ สงขลา ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา ได้เสนอแนวทางการบูรณาการ AI เข้ากับระบบการศึกษาไทย โดยเน้นการพัฒนาบุคลากรและการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี (จิตทิพย์ ฌ สงขลา, 2564)

4. ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การเข้าถึงเทคโนโลยี AI อาจไม่เท่าเทียมกันในทุกพื้นที่ ซึ่งอาจนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เพิ่มขึ้น (Reich & Ito, 2017) ดร.กนกวรรณ วิชาวัณย์ นักวิจัยด้านนโยบายการศึกษาของไทย ได้เสนอมาตรการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยี AI ทางการศึกษา โดยเน้นการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและการฝึกอบรมในพื้นที่ห่างไกล (กนกวรรณ วิชาวัณย์, 2563)

กรณีศึกษาและตัวอย่างการใช้งาน

1. Carnegie Learning บริษัทที่พัฒนาระบบ AI ที่ช่วยในการสอนคณิตศาสตร์ โดยปรับเนื้อหาและแบบฝึกหัดให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนที่ใช้ระบบนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (Pane et al., 2014)

2. Third Space Learning แพลตฟอร์มที่ใช้ AI ในการวิเคราะห์การสอนของครูและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพการสอน ระบบนี้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนและผลการเรียนรู้ของนักเรียน (Holmes et al., 2019)

3. Duolingo แอปพลิเคชันเรียนภาษาที่ใช้ AI ในการปรับความยากของบทเรียนและแบบฝึกหัดให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน ทำให้การเรียนภาษามีประสิทธิภาพมากขึ้น (Settles et al., 2018)

4. โครงการ AI for Education ของ NECTEC ในประเทศไทย ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) ได้พัฒนาระบบ AI สำหรับการวิเคราะห์ทักษะการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา และให้คำแนะนำในการพัฒนาทักษะการอ่านเป็นรายบุคคล (NECTEC, 2022)

5. โครงการ AI Tutor ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทีมวิจัยจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้พัฒนาระบบ AI ที่ช่วยในการสอนวิชาฟิสิกส์ระดับมหาวิทยาลัย โดยปรับเนื้อหาและแบบฝึกหัดให้เหมาะสมกับระดับความเข้าใจของนักศึกษาแต่ละคน ผลการทดลองใช้พบว่านักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหาและมีผลการเรียนที่ดีขึ้น (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2565)

แนวโน้มในอนาคต

การใช้ AI ในการเรียนรู้แบบปรับเหมาะมีแนวโน้มที่จะพัฒนาและขยายตัวมากขึ้นในอนาคต โดยมีทิศทางที่น่าสนใจดังนี้

1. การใช้ AI ในการพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ นอกเหนือจากการพัฒนาทักษะทางวิชาการ AI อาจถูกนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน (Woolf et al., 2013) ศาสตราจารย์ ดร.นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล นักจิตวิทยาการศึกษาของไทย กำลังพัฒนาระบบ AI ที่ช่วยประเมินและพัฒนาทักษะทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัย (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2566)

2. การบูรณาการ AI กับเทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือน (VR) และความเป็นจริงเสริม (AR) การผสมผสาน AI กับ VR และ AR จะช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและน่าสนใจมากขึ้น (Holstein et al., 2018) Dr. Jeremy Bailenson ผู้เชี่ยวชาญด้าน VR ทางการศึกษา ได้เสนอแนวคิดการใช้ AI ในการปรับเหมาะสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือนจริงให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน (Bailenson, 2022)

3. การพัฒนา AI ที่สามารถอธิบายการตัดสินใจของตัวเอง (Explainable AI) เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของระบบ AI ในการศึกษา (Conati et al., 2018) รองศาสตราจารย์ ดร.ชนารักษ์ ชีระมั่นคง นักวิจัยด้าน AI ของไทย กำลังพัฒนาเทคนิค Explainable AI สำหรับระบบการเรียนรู้แบบปรับเหมาะ เพื่อให้ผู้เรียนและครูเข้าใจเหตุผลเบื้องหลังการตัดสินใจของ AI ได้ดียิ่งขึ้น (ชนารักษ์ ชีระมั่นคง, 2565)

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี AI ในการเรียนการสอนแบบปรับเหมาะได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพอันมหาศาลในการปฏิวัติวงการการศึกษา อย่างไรก็ตาม การนำ AI มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการและต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ

ประการแรก การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่เพียงพอเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการนำ AI มาใช้ในการศึกษา โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ในขณะเดียวกัน สถานศึกษาควรร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และแท็บเล็ตให้เพียงพอต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่รองรับการทำงานแบบออฟไลน์จะช่วยลดปัญหาการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้อีกทางหนึ่ง

ประการที่สอง การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญ เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากยังขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยี AI เพื่อการเรียนการสอน การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ AI ในการเรียนการสอนให้แก่ครูทั่วประเทศอย่างน้อยปีละ 2 ครั้งจะช่วยเพิ่มทักษะและความมั่นใจให้แก่ครู นอกจากนี้ การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันผลิตครูให้มีรายวิชาเกี่ยวกับ AI และการเรียนรู้แบบปรับเหมาะจะช่วยเตรียมความพร้อมให้กับครูรุ่นใหม่ การสร้างเครือข่ายครูผู้เชี่ยวชาญด้าน AI เพื่อเป็นพี่เลี้ยงและให้คำปรึกษาแก่เพื่อนครูทั่วประเทศก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยขยายผลการใช้ AI ในการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่สาม การพัฒนาหลักสูตรและเนื้อหาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการใช้ AI ในการเรียนการสอนแบบปรับเหมาะเป็นสิ่งจำเป็น การปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางให้มีความยืดหยุ่น เอื้อต่อการปรับเหมาะตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียนจะช่วยให้การใช้ AI เกิดประโยชน์สูงสุด

การพัฒนาคลังข้อมูลเนื้อหาการเรียนรู้ดิจิทัลที่หลากหลายและมีคุณภาพ รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ที่ใช้ AI ในการปรับระดับความยากง่ายตามความสามารถของผู้เรียน จะเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้แบบปรับเหมาะ

ประการที่สี่ การรับมือกับปัญหาความเป็นส่วนตัวและจริยธรรมเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ การใช้ AI ในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนอาจนำไปสู่ปัญหาด้านความเป็นส่วนตัวและจริยธรรม จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนากฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทการศึกษาโดยเฉพาะ การสร้างแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ในการใช้ AI ทางการศึกษาที่คำนึงถึงจริยธรรมและความเป็นส่วนตัว รวมถึงการจัดตั้งคณะกรรมการจริยธรรมด้าน AI ทางการศึกษาในระดับชาติ เพื่อกำกับดูแลและให้คำแนะนำ จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากสังคม

ประการที่ห้า การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ เป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จการพัฒนา AI สำหรับการเรียนรู้แบบปรับเหมาะที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน การจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้าน AI ทางการศึกษา ที่ เป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ภาคเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ จะช่วยเร่งการพัฒนาและการนำ AI ไปใช้ในการศึกษา การสร้างแพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนข้อมูลและองค์ความรู้ด้าน AI ทางศึกษาระหว่างนักวิจัย ครู และผู้พัฒนาเทคโนโลยี จะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาาร่วมกัน นอกจากนี้ การส่งเสริมโครงการความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและบริษัทเทคโนโลยี ในการพัฒนาและทดสอบระบบ AI สำหรับการเรียนรู้แบบปรับเหมาะ จะช่วยให้เกิดนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้จริง

ประการสุดท้าย การวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากเทคโนโลยี AI มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การเพิ่มงบประมาณสนับสนุนการวิจัยด้าน AI ทางการศึกษาผ่านหน่วยงานให้ทุนวิจัยของประเทศจะช่วยกระตุ้นให้เกิดงานวิจัยที่มีคุณภาพ การส่งเสริมการทำวิจัยเชิงทดลองในสถานศึกษาเพื่อศึกษาผลกระทบของ AI ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระยะยาวจะช่วยให้เข้าใจประสิทธิภาพและข้อจำกัดของ AI ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัยด้าน AI ทางการศึกษาของประเทศไทย จะเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญสำหรับการพัฒนาต่อยอดในอนาคต

โดยสรุป การนำ AI มาใช้ในการเรียนการสอนแบบปรับเหมาะเป็นโอกาสสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม การดำเนินการให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชน ในการร่วมกันพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร หลักสูตร และระบบนิเวศที่เอื้อต่อการใช้ AI ในการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามข้อเสนอแนะข้างต้นจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี AI ในการพัฒนาการศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพ นำไปสู่การสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและพร้อมรับมือกับความท้าทายในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- ศรีศักดิ์ จามรมาน. (2565). แนวทางการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลผู้เรียนในระบบ AI ทางการศึกษา. *วารสารวิชาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร*, 5(2), 45–58.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2566). การพัฒนาระบบ AI เพื่อประเมินและพัฒนาทักษะทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัย. *วารสารจิตวิทยาการศึกษา*, 15(1), 12–28.
- นภาพร ชุมวงศ์. (2565). การพัฒนาระบบ AI สำหรับการให้คำแนะนำและแนวทางการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านแก่ผู้เรียน. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 12(3), 78–95.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2564). แนวทางการบูรณาการ AI เข้ากับระบบการศึกษาไทย. *วารสารครุศาสตร์*, 49(3), 234–251.
- สุชาติ ธาดาธำรงเวช. (2564). ผลของการใช้ AI ในการปรับเหมาะการเรียนการสอนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 32(2), 67–82.
- ธนารักษ์ ชีระมันคง. (2562). การใช้เทคนิค Deep Learning ในการสร้างโมเดลผู้เรียนสำหรับการเรียนรู้แบบปรับเหมาะ. *วารสารปัญญาประดิษฐ์และการประยุกต์ใช้*, 6(1), 15–30.
- ธนารักษ์ ชีระมันคง. (2565). การพัฒนาเทคนิค Explainable AI สำหรับระบบการเรียนรู้แบบปรับเหมาะ. *วารสารวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ*, 18(2), 45–60.
- ปรีชญนันท์ นิลสุข. (2563). การพัฒนาระบบ AI สำหรับการวิเคราะห์ผลการเรียนและออกแบบแผนการสอน. *วารสารเทคโนโลยีการศึกษา*, 17(1), 89–104.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2565). รายงานผลการดำเนินโครงการ AI Tutor สำหรับการสอนวิชาฟิสิกส์ระดับมหาวิทยาลัย. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กมล รอดคล้าย. (2563). การใช้เทคโนโลยี AI ในการพัฒนาการศึกษาไทย. *วารสารนโยบายการศึกษา*, 7(2), 5–18.
- กนกวรรณ วิลาวัลย์. (2563). มาตรการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยี AI ทางการศึกษา. *วารสารนโยบายและแผนการศึกษา*, 11(4), 56–71.
- ชัยวุฒิ เชิงหลิว. (2564). การพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนแบบปรับเหมาะ. *วารสารวิทยาการข้อมูล*, 9(2), 123–140.
- Bailenson, J. N. (2022). VR for education: Promises and challenges. *Educational Psychologist*, 57(3), 198–212. <https://doi.org/10.1080/00461520.2021.1987798>
- Baker, R. S. (2019). Challenges for the future of educational data mining: The Baker learning analytics prizes. *Journal of Educational Data Mining*, 11(1), 1–17.

- Baker, R. S. (2020). Stupid tutoring systems, intelligent humans. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 30(2), 113–129.
<https://doi.org/10.1007/s40593-020-00207-1>
- Conati, C., Porayska-Pomsta, K., & Mavrikis, M. (2018). *AI in Education needs interpretable machine learning: Lessons from open learner modelling*. arXiv.
<https://doi.org/10.48550/arXiv.1807.00154>
- Drachsler, H., & Greller, W. (2016). *Privacy and analytics: It's a DELICATE issue a checklist for trusted learning analytics*. In Proceedings of the sixth international conference on learning analytics & knowledge (pp. 89–98). ACM.
<https://doi.org/10.1145/2883851.2883893>
- Escueta, M., Quan, V., Nickow, A. J., & Oreopoulos, P. (2017). *Education technology: An evidence-based review (NBER Working Paper No. 23744)*. National Bureau of Economic Research. <https://www.nber.org/papers/w23744>
- Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). *Artificial intelligence in education: Promises and implications for teaching and learning*. Center for Curriculum Redesign.
- Holstein, K., McLaren, B. M., & Aleven, V. (2018). *Student learning benefits of a mixed-reality teacher awareness tool in AI-enhanced classrooms*. In C. Penstein Rosé et al. (Eds.), *Artificial Intelligence in Education* (pp. 154–168). Springer.
https://doi.org/10.1007/978-3-319-93843-1_12
- Holstein, K., McLaren, B. M., & Aleven, V. (2019). Co-designing a real-time classroom orchestration tool to support teacher–AI complementarity. *Journal of Learning Analytics*, 6(2), 27–52. <https://doi.org/10.18608/jla.2019.62.3>
- Jivet, I., Scheffel, M., Schmitz, M., Robbers, S., Specht, M., & Drachsler, H. (2021). *From students with love: An empirical study on learner goals, self-regulated learning and sense-making of learning analytics in higher education*. *The Internet and Higher Education*, 50, 100804. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2021.100804>

- Koller, D. (2019). AI and the future of education. *In Proceedings of the AAAI Conference on Artificial Intelligence* (Vol. 33, No. 01, pp. 9795–9799).
<https://doi.org/10.1609/aaai.v33i01.33019795>
- Kulik, J. A., & Fletcher, J. D. (2016). Effectiveness of intelligent tutoring systems: A meta-analytic review. *Review of Educational Research*, 86(1), 42–78.
<https://doi.org/10.3102/0034654315581420>
- Luckin, R. (2018). *Machine learning and human intelligence: The future of education for the 21st century*. UCL Institute of Education Press.
- Luckin, R., Holmes, W., Griffiths, M., & Forcier, L. B. (2016). *Intelligence unleashed: An argument for AI in education*. Pearson.
- Natriello, G. (2017). The adaptive learning landscape. *Teachers College Record*, 119(3), 1–22.
- NECTEC. (2022). *AI for Education Project Report*. National Electronics and Computer Technology Center.
- Pane, J. F., Steiner, E. D., Baird, M. D., & Hamilton, L. S. (2015). *Continued progress: Promising evidence on personalized learning*. RAND Corporation.
https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR1365.html
- Pane, J. F., Griffin, B. A., McCaffrey, D. F., & Karam, R. (2014). Effectiveness of cognitive tutor algebra I at scale. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 36(2), 127–144. <https://doi.org/10.3102/0162373713507480>
- Papamitsiou, Z., & Economides, A. A. (2014). Learning analytics and educational data mining in practice: A systematic literature review of empirical evidence. *Educational Technology & Society*, 17(4), 49–64.
- Reich, J., & Ito, M. (2017). *From good intentions to real outcomes: Equity by design in learning technologies*. Digital Media and Learning Research Hub.
- Settles, B., Brust, C., Gustafson, E., Hagiwara, M., & Madnani, N. (2018). *Second language acquisition modeling*. In Proceedings of the thirteenth workshop on

- innovative use of NLP for building educational applications (pp. 56–65). Association for Computational Linguistics. <https://doi.org/10.18653/v1/W18-0506>
- VanLehn, K. (2011). The relative effectiveness of human tutoring, intelligent tutoring systems, and other tutoring systems. *Educational Psychologist*, 46(4), 197–221. <https://doi.org/10.1080/00461520.2011.611369>
- Woolf, B. P., Lane, H. C., Chaudhri, V. K., & Kolodner, J. L. (2013). AI grand challenges for education. *AI Magazine*, 34(4), 66–84. <https://doi.org/10.1609/aimag.v34i4.2490>

การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ผ่านหลักสูตรการศึกษาสมัยใหม่

Developing 21st Century Skills through Modern Educational Curricula

ชิน สกุลปัน

Chuen Sakulpan

ละอองดาว ชาทองยศ

Laongdao Chatongyot

โรงเรียนหทัยคริสเตียน

Hathai Christian School

*Corresponding author, e-mail: bovy1717@gmail.com

Received: 16 July 2024, Revivsed: 12 September 2024, Accepted: 21 September 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ผ่านหลักสูตรการศึกษาสมัยใหม่ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ความสำคัญของทักษะดังกล่าวในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคม บทความอภิปรายถึงองค์ประกอบของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แนวทางการบูรณาการทักษะเหล่านี้เข้ากับหลักสูตรการศึกษา ตลอดจนความท้าทายและข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังนำเสนอผลกระทบและข้อเสนอแนะเฉพาะสำหรับวงการศึกษาไทย โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของการปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาครู การประเมินผล และการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ บทความสรุปว่าการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นกุญแจสำคัญในการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับความท้าทายในอนาคตและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21, หลักสูตรการศึกษาสมัยใหม่, การปฏิรูปการศึกษา, การเรียนรู้ตลอดชีวิต, การศึกษาไทย

Abstract

This article presents approaches to developing 21st century skills through modern educational curricula, focusing on analyzing the importance of these skills in the context of technological and social changes. The article discusses the components of 21st century skills, methods for integrating these skills into educational curricula, as well as challenges and recommendations for implementation. Additionally, it presents specific impacts and recommendations for the Thai

education sector, emphasizing the importance of curriculum improvement, teacher development, assessment, and collaboration with various sectors. The article concludes that the development of 21st century skills is key to preparing learners for future challenges and creating a sustainable learning society.

Keywords: 21st century skills, modern educational curriculum, educational reform, lifelong learning, Thai education

บทนำ

ในยุคที่เทคโนโลยีและสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับความท้าทายในอนาคต โลกในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นพลวัต ซับซ้อน และเชื่อมโยงกันมากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการทักษะในตลาดแรงงานเปลี่ยนแปลงไป (World Economic Forum, 2020) ด้วยเหตุนี้ ระบบการศึกษาจึงต้องมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงาน และการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 มากกว่าการเน้นเพียงความรู้เชิงวิชาการแบบดั้งเดิม

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาโดย Partnership for 21st Century Skills (P21) ซึ่งเป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นในสหรัฐอเมริกาเพื่อส่งเสริมการบูรณาการทักษะที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 เข้ากับการศึกษา (Trilling & Fadel, 2009) แนวคิดนี้ได้รับการยอมรับและนำไปปรับใช้ในระบบการศึกษาทั่วโลก รวมถึงในประเทศไทย ซึ่งได้มีการบรรจุทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การบูรณาการทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้ากับหลักสูตรการศึกษาสมัยใหม่เป็นความท้าทายสำคัญสำหรับระบบการศึกษา เนื่องจากต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเนื้อหา วิธีการสอน และการประเมินผล (Voogt & Roblin, 2012) นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงความแตกต่างของบริบททางสังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนความพร้อมด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีในแต่ละประเทศ (Care et al., 2018)

บทความนี้จะอภิปรายถึงความสำคัญของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และแนวทางในการพัฒนาผ่านหลักสูตรการศึกษาสมัยใหม่ โดยจะนำเสนอกรอบแนวคิดของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 วิธีการบูรณาการทักษะเหล่านี้เข้ากับการเรียนการสอน ตลอดจนความท้าทายและข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกในศตวรรษที่ 21

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 คืออะไร?

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นชุดความสามารถที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จในโลกปัจจุบันและอนาคต แนวคิดนี้ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดย Partnership for 21st Century Skills (P21) ได้นำเสนอกรอบแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง (Battelle for Kids, 2019) ซึ่งแบ่งทักษะออกเป็น 4 กลุ่มหลัก ดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (4Cs)

- การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) ความสามารถในการวิเคราะห์ ประเมิน และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล (Facione, 2011)
- การสื่อสาร (Communication) ความสามารถในการถ่ายทอดความคิดและข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน (Morreale et al., 2000)
- การทำงานร่วมกัน (Collaboration) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและเคารพความหลากหลาย (Lai, 2011)
- ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความสามารถในการคิดนอกกรอบ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Beghetto & Kaufman, 2014)

2. ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

- การรู้เท่าทันสารสนเทศ ความสามารถในการเข้าถึง ประเมิน และใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม (American Library Association, 2000)
- การรู้เท่าทันสื่อ ความสามารถในการเข้าใจ วิเคราะห์ และสร้างสื่อในรูปแบบต่างๆ (Hobbs, 2010)
- การรู้เท่าทันเทคโนโลยี ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย (ISTE, 2016)

3. ทักษะชีวิตและอาชีพ

- ความยืดหยุ่นและการปรับตัว ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอน (Martin et al., 2013)
- การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง ความสามารถในการจัดการเวลา กำหนดเป้าหมาย และทำงานได้ด้วยตนเอง (Zimmerman, 2002)
- ทักษะทางสังคมและข้ามวัฒนธรรม ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Deardorff, 2006)
- การเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ ความสามารถในการนำทีม และรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง (Kouzes & Posner, 2017)

4. ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- การเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ ความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์การเรียนรู้ของตนเอง (Hattie & Donoghue, 2016)
- การจัดการความรู้ ความสามารถในการสร้าง จัดเก็บ และแบ่งปันความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (Dalkir, 2017)

แนวทางการบูรณาการทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในหลักสูตร

การบูรณาการทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้ากับหลักสูตรการศึกษาสมัยใหม่เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการออกแบบการเรียนรู้อย่างรอบคอบ (Larson & Miller, 2011) ต่อไปนี้เป็นแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้

1. การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning)
 - ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา และการคิดเชิงวิพากษ์
 - ให้ผู้เรียนทำโครงงานที่เชื่อมโยงกับโลกจริง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและการประยุกต์ใช้ความรู้ (Blumenfeld et al., 1991)
2. การใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน
 - สอนการใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย
 - ใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการรู้เท่าทันเทคโนโลยี (Graham, 2006)
3. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม
 - จัดกิจกรรมระดมความคิดและการออกแบบนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคเช่น Design Thinking (Brown, 2008)
 - สร้างพื้นที่และเวลาสำหรับการทดลองและการเรียนรู้จากความผิดพลาด ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการสร้างสรรค์ (Beghetto, 2018)
4. การพัฒนาทักษะการสื่อสาร
 - เน้นการนำเสนอและการอภิปรายในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยวาจา
 - ส่งเสริมการเขียนในรูปแบบต่างๆ รวมถึงการเขียนดิจิทัล เช่น การเขียนบล็อก หรือการสร้างเนื้อหาบนสื่อสังคมออนไลน์ (Yancey, 2009)
5. การสอนการคิดเชิงวิพากษ์
 - ฝึกการวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินแหล่งข้อมูล โดยใช้เทคนิคเช่น การวิเคราะห์ข้อโต้แย้ง (Argument Analysis) (Ennis, 2011)
 - ใช้กรณีศึกษาและสถานการณ์จำลองเพื่อฝึกการตัดสินใจและการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน (Herreid, 2007)

6. การส่งเสริมความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม

- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เช่น การจับคู่แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมออนไลน์ (Online Cultural Exchange)
- ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบพหุวัฒนธรรม (Multicultural Education) (Banks & Banks, 2019)

ความท้าทายและข้อเสนอแนะ

การบูรณาการทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้ากับหลักสูตรการศึกษามีความท้าทายหลายประการ (Voogt et al., 2013) ดังนี้

1. การประเมินผล

- ความท้าทาย: การประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มีความซับซ้อนและยากกว่าการประเมินความรู้แบบดั้งเดิม
- ข้อเสนอแนะ:
 - พัฒนาเครื่องมือประเมินที่วัดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้ rubrics ที่ออกแบบเฉพาะสำหรับแต่ละทักษะ (Brookhart, 2013)
 - ใช้การประเมินแบบหลากหลาย เช่น การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) แฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) (Wiggins, 1998)

2. การพัฒนาครู

- ความท้าทาย: ครูจำนวนมากอาจยังไม่คุ้นเคยกับวิธีการสอนที่ส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
- ข้อเสนอแนะ:
 - จัดอบรมครูให้เข้าใจและสามารถสอนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยใช้วิธีการเช่น การเรียนรู้แบบมืออาชีพ (Professional Learning Communities) (DuFour et al., 2016)
 - สร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี และส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Darling-Hammond & Richardson, 2009)

3. ความไม่เท่าเทียมทางดิจิทัล

- ความท้าทาย: ความแตกต่างในการเข้าถึงเทคโนโลยีระหว่างผู้เรียนอาจนำไปสู่ความไม่เท่าเทียมในการพัฒนาทักษะ
- ข้อเสนอแนะ:
 - จัดหาทรัพยากรและอุปกรณ์ดิจิทัลให้ทั่วถึง โดยอาจร่วมมือกับภาคเอกชนในการสนับสนุนอุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐาน (Warschauer & Matuchniak, 2010)

- พัฒนาทางเลือกสำหรับการเรียนรู้ที่ไม่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีมากเกินไป เช่น การใช้วิธีการสอนแบบ Unplugged Coding เพื่อสอนแนวคิดการเขียนโปรแกรมโดยไม่ใช้คอมพิวเตอร์ (Bell et al., 2009)

4. การปรับโครงสร้างหลักสูตร

- ความท้าทาย: หลักสูตรแบบดั้งเดิมที่แบ่งตามวิชาอาจไม่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องการการบูรณาการระหว่างสาขาวิชา

- ข้อเสนอแนะ:

- ออกแบบหลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) ที่เชื่อมโยงเนื้อหาจากหลายวิชาเข้าด้วยกัน (Drake & Burns, 2004)

- ใช้แนวคิด STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, and Mathematics) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ (Yakman & Lee, 2012)

5. การสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ

- ความท้าทาย: การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ซึ่งอาจเป็นเรื่องยากในการประสานงาน

- ข้อเสนอแนะ:

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ภาคธุรกิจ และชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง (Hands, 2005)

- จัดตั้งคณะทำงานร่วมระหว่างภาครัฐ เอกชน และภาคการศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Binkley et al., 2012)

6. การวัดผลระยะยาว

- ความท้าทาย: ผลลัพธ์ของการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อาจไม่เห็นผลในทันที และยากที่จะวัดผลในระยะสั้น

- ข้อเสนอแนะ:

- ดำเนินการวิจัยระยะยาว (Longitudinal Studies) เพื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียนในด้านทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Pellegrino & Hilton, 2012)

- พัฒนาตัวชี้วัดที่สามารถวัดความก้าวหน้าในการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในระยะยาวได้ (Soland et al., 2013)

ผลกระทบต่อประเทศไทย

การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศไทยในการเตรียมความพร้อมให้กับประชากรเพื่อรับมือกับความท้าทายในอนาคต โดยมีผลกระทบในหลายด้าน

1. นโยบายการศึกษาแห่งชาติ

- แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดให้การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

- กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อบูรณาการทักษะเหล่านี้เข้ากับการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

2. การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

- นโยบาย Thailand 4.0 เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัลและนวัตกรรม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

- การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีโลก (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2562)

3. การเตรียมความพร้อมสำหรับตลาดแรงงานในอนาคต

- การพัฒนาทักษะดิจิทัลและความคิดสร้างสรรค์จะช่วยลดความเสี่ยงจากการทดแทนแรงงานด้วยเทคโนโลยีอัตโนมัติ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564)

- การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะช่วยให้แรงงานไทยสามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานได้ดีขึ้น (กรมการจัดหางาน, 2563)

4. ความท้าทายในการนำไปปฏิบัติ

- ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาระหว่างพื้นที่เมืองและชนบทอาจส่งผลกระทบต่อโอกาสในการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

- การขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนทักษะเหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญ (คุรุสภา, 2563)

- การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังไม่ครอบคลุมทั่วประเทศ ซึ่งอาจส่งผลต่อการพัฒนาทักษะดิจิทัล (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2564)

5. แนวทางการพัฒนาในบริบทประเทศไทย

- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2563)

- พัฒนาระบบการฝึกอบรมครูให้มีความเชี่ยวชาญในการสอนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2562)

- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

- สร้างความตระหนักรู้ในสังคมเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ผ่านการประชาสัมพันธ์และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในชุมชน (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563)

การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในประเทศไทยจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและการปรับเปลี่ยนทั้งในระดับนโยบายและการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน การลงทุนในการพัฒนาทักษะเหล่านี้จะเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรมในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับวงการศึกษาไทย

การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในบริบทของประเทศไทยจำเป็นต้องอาศัยการปรับเปลี่ยนและพัฒนาในหลายมิติของระบบการศึกษา โดยเริ่มจากการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกยุคใหม่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) เสนอให้มีการบูรณาการทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้ากับทุกรายวิชา ไม่ใช่เพียงแค่วิชาเฉพาะ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning และ Project-Based Learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา นอกจากนี้ การเพิ่มการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน เช่น แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์และสื่อการสอนดิจิทัล จะช่วยเสริมสร้างทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นในยุคดิจิทัล

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (2563) แนะนำให้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการสอนแบบใหม่ที่ส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ควบคู่ไปกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างครู การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูสามารถพัฒนาวิธีการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินผลและการวัดผลเป็นอีกหนึ่งด้านที่ต้องได้รับการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (2563) เสนอให้มีการพัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสมกับบริบทไทย พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนรูปแบบการประเมินจากการเน้นการสอบวัดความจำ เป็นการประเมินตามสภาพจริงและการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) การส่งเสริมการใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) และการประเมินตนเองของผู้เรียนจะช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อีกทางหนึ่ง

การสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ เป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2564)

เสนอให้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ภาคธุรกิจ และชุมชน เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน การส่งเสริมโครงการฝึกงานและสหกิจศึกษาที่เน้นการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในสถานประกอบการจริง จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะที่จำเป็นในการทำงานจริง

การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นอีกหนึ่งประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2564) เน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล นอกจากนี้ การสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพและเข้าถึงได้ฟรี จะช่วยลดข้อจำกัดด้านทรัพยากรการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565) ยังเสนอให้มีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพิ่มเติมให้กับโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อย่างทั่วถึง

ท้ายที่สุด การสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมของสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยผลักดันการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม กระทรวงศึกษาธิการ (2564) แนะนำให้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แก่ผู้ปกครองและชุมชน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่เน้นการพัฒนาทักษะเหล่านี้ร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น นอกจากนี้ การสนับสนุนให้สื่อมวลชนนำเสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในวงกว้าง

การนำข้อเสนอแนะเหล่านี้ไปปฏิบัติจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและการบูรณาการจากทุกภาคส่วนในวงการศึกษาไทย ตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติการในห้องเรียน โดยคำนึงถึงบริบทและความพร้อมของแต่ละสถานศึกษาและท้องถิ่น การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยและเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการรับมือกับความท้าทายในอนาคต ทั้งนี้ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในระยะยาว

บทสรุป

การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ผ่านหลักสูตรการศึกษาสมัยใหม่เป็นความท้าทายที่สำคัญสำหรับระบบการศึกษาทั่วโลก การบูรณาการทักษะเหล่านี้เข้ากับการเรียนการสอนไม่เพียงแต่จะช่วยเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่ยังเป็นการสร้างพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตอีกด้วย

การนำแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และตัวผู้เรียนเอง นอกจากนี้ ยังต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การประเมินผล และโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะเหล่านี้

แม้จะมีความท้าทายหลายประการ แต่การลงทุนในการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสร้างพลเมืองที่มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ และพร้อมเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต (Wagner, 2008)

การวิจัยและพัฒนาในด้านนี้ยังคงมีความสำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการบูรณาการทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้ากับบริบทการศึกษาที่หลากหลายทั่วโลก ตลอดจนการพัฒนาเครื่องมือประเมินผลที่แม่นยำและเชื่อถือได้ (Griffin et al., 2012) ความสำเร็จในการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่พร้อมรับมือกับความท้าทายในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กรมการจัดหางาน. (2563). *แนวโน้มอาชีพและทักษะแห่งอนาคต*. กระทรวงแรงงาน.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). *นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563–2570*.
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2564). *แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2561–2580*.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564–2565)*.
- กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์. (2562). *ยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2563–2565*.
- คุรุสภา. (2563). *มาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*.
- คุรุสภา. (2564). *แผนพัฒนาวิชาชีพครู พ.ศ. 2564–2568*.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2563). *กรอบแนวคิดการประเมินผู้เรียนตามแนวทางการประเมินนักเรียนนานาชาติ PISA*.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. (2563). *แผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2564–2565*.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2562). *อนาคตการเรียนรู้ไทย: ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์*.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2562). *แนวทางการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ*.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ STEM ศึกษา*. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2562). *ทักษะแรงงานที่ภาคอุตสาหกรรมต้องการ*.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2562). *ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579)*.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2563). *แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560–2579*.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2564). *นโยบายและจุดเน้นการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2562). *แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561–2580*.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2563). *แนวทางการส่งเสริมสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน*.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561–2562*.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *การพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย ปี 2561–2562*.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2563). *แผนยุทธศาสตร์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2560–2579*.

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (2563). *แผนแม่บทการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. 2561–2565*.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). *การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2563*.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580*.

American Library Association. (2000). *Information literacy competency standards for higher education*. <https://alair.ala.org/handle/11213/7668>

Banks, J. A., & Banks, C. A. M. (Eds.). (2019). *Multicultural education: Issues and perspectives* (10th ed.). John Wiley & Sons.

- Battelle for Kids. (2019). *Framework for 21st century learning definitions*.
http://static.battelleforkids.org/documents/p21/P21_Framework_DefinitionsBFK.pdf
- Beghetto, R. A. (2018). *What if?: Building students' problem-solving skills through complex challenges*. ASCD.
- Beghetto, R. A., & Kaufman, J. C. (2014). Classroom contexts for creativity. *High Ability Studies*, 25(1), 53–69.
- Bell, T., Alexander, J., Freeman, I., & Grimley, M. (2009). Computer science unplugged: School students doing real computing without computers. *The New Zealand Journal of Applied Computing and Information Technology*, 13(1), 20–29.
- Binkley, M., Erstad, O., Herman, J., Raizen, S., Ripley, M., Miller-Ricci, M., & Rumble, M. (2012). *Defining twenty-first century skills*. In P. Griffin, B. McGaw, & E. Care (Eds.), *Assessment and teaching of 21st century skills* (pp. 17–66). Springer.
- Blumenfeld, P. C., Soloway, E., Marx, R. W., Krajcik, J. S., Guzdial, M., & Palincsar, A. (1991). Motivating project-based learning: Sustaining the doing, supporting the learning. *Educational Psychologist*, 26(3–4), 369–398.
- Brookhart, S. M. (2013). *How to create and use rubrics for formative assessment and grading*. ASCD.
- Brown, T. (2008). Design thinking. *Harvard Business Review*, 86(6), 84–92.
- Care, E., Griffin, P., & Wilson, M. (Eds.). (2018). *Assessment and teaching of 21st century skills: Research and applications*. Springer.
- Dalkir, K. (2017). *Knowledge management in theory and practice* (3rd ed.). MIT Press.
- Darling-Hammond, L., & Richardson, N. (2009). Teacher learning: What matters? *Educational Leadership*, 66(5), 46–53.
- Deardorff, D. K. (2006). Identification and assessment of intercultural competence as a student outcome of internationalization. *Journal of Studies in International Education*, 10(3), 241–266.
- Drake, S. M., & Burns, R. C. (2004). *Meeting standards through integrated curriculum*. ASCD.
- DuFour, R., DuFour, R., Eaker, R., Many, T. W., & Mattos, M. (2016). *Learning by doing: A handbook for professional learning communities at work* (3rd ed.). Solution Tree Press.
- Ennis, R. H. (2011). *The nature of critical thinking: An outline of critical thinking dispositions and abilities*. University of Illinois, 2(4).

- Facione, P. A. (2011). Critical thinking: What it is and why it counts. *Insight Assessment*, 2007(1), 1–23.
- Graham, C. R. (2006). *Blended learning systems: Definition, current trends, and future directions*. In C. J. Bonk & C. R. Graham (Eds.), *The handbook of blended learning: Global perspectives, local designs* (pp. 3–21). Pfeiffer.
- Griffin, P., McGaw, B., & Care, E. (Eds.). (2012). *Assessment and teaching of 21st century skills*. Springer.
- Hands, C. M. (2005). It's who you know and what you know: The process of creating partnerships between schools and communities. *School Community Journal*, 15(2), 63–84.
- Hattie, J., & Donoghue, G. M. (2016). Learning strategies: A synthesis and conceptual model. *npj Science of Learning*, 1(1), 1–13.
- Herreid, C. F. (2007). *Start with a story: The case study method of teaching college science*. NSTA Press.
- Hobbs, R. (2010). *Digital and media literacy: A plan of action*. The Aspen Institute.
- ISTE. (2016). *ISTE standards for students*. International Society for Technology in Education.
- Kouzes, J. M., & Posner, B. Z. (2017). *The leadership challenge: How to make extraordinary things happen in organizations* (6th ed.). John Wiley & Sons.
- Lai, E. R. (2011). *Collaboration: A literature review*. Pearson Research Report, 2.
- Larson, L. C., & Miller, T. N. (2011). 21st century skills: Prepare students for the future. *Kappa Delta Pi Record*, 47(3), 121–123.
- Martin, A. J., Nejad, H., Colmar, S., & Liem, G. A. D. (2013). Adaptability: Conceptual and empirical perspectives on responses to change, novelty and uncertainty. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 23(2), 190–205.
- Morreale, S., Osborn, M., & Pearson, J. (2000). Why communication is important: A rationale for the centrality of the study of communication. *Journal of the Association for Communication Administration*, 29(1), 1–25.
- Pellegrino, J. W., & Hilton, M. L. (Eds.). (2012). *Education for life and work: Developing transferable knowledge and skills in the 21st century*. National Academies Press.
- Soland, J., Hamilton, L. S., & Stecher, B. M. (2013). *Measuring 21st century competencies: Guidance for educators*. RAND Corporation.
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times*. John Wiley & Sons.

- Voogt, J., & Roblin, N. P. (2012). A comparative analysis of international frameworks for 21st century competences: Implications for national curriculum policies. *Journal of Curriculum Studies*, 44(3), 299–321.
- Voogt, J., Erstad, O., Dede, C., & Mishra, P. (2013). Challenges to learning and schooling in the digital networked world of the 21st century. *Journal of Computer Assisted Learning*, 29(5), 403–413.
- Wagner, T. (2008). *The global achievement gap: Why even our best schools don't teach the new survival skills our children need—and what we can do about it*. Basic Books.
- Warschauer, M., & Matuchniak, T. (2010). New technology and digital worlds: Analyzing evidence of equity in access, use, and outcomes. *Review of Research in Education*, 34(1), 179–225.
- Wiggins, G. P. (1998). *Educative assessment: Designing assessments to inform and improve student performance*. Jossey-Bass Publishers.
- World Economic Forum. (2020). *The future of jobs report 2020*.
http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf
- Yakman, G., & Lee, H. (2012). Exploring the exemplary STEAM education in the US as a practical educational framework for Korea. *Journal of the Korean Association for Science Education*, 32(6), 1072–1086.
- Yancey, K. B. (2009). *Writing in the 21st century: A report from the National Council of Teachers of English*. National Council of Teachers of English.
- Zimmerman, B. J. (2002). Becoming a self-regulated learner: An overview. *Theory Into Practice*, 41(2), 64–70.

จริยธรรมทางการเมืองกับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก: มุมมองทางปรัชญา
การเมืองสีเขียว

Political Ethics and Addressing Global Environmental Issues: A Green Political
Philosophy Perspective

อุเทน วัชรชินนอส

Uthen Wacharachinoros

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Loei Rajabhat University

*Corresponding author, e-mail: sakhorn.pro@lru.ac.th

Received: 18 July 2024, Revised: 12 September 2024, Accepted: 23 September 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมทางการเมืองและการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก โดยพิจารณาผ่านมุมมองของปรัชญาการเมืองสีเขียว การศึกษาครอบคลุมแนวคิดหลักของการเมืองสีเขียว ได้แก่ ความยั่งยืนทางนิเวศวิทยา ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของประชาชน และการคำนึงถึงผลกระทบระยะยาว บทความนำเสนอการประยุกต์ใช้แนวคิดเหล่านี้ในระดับนโยบาย กฎหมาย การศึกษา ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ความท้าทายและข้อจำกัดในการนำแนวคิดไปปฏิบัติ เช่น ความขัดแย้งกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระยะสั้น ความซับซ้อนของปัญหาสิ่งแวดล้อม และความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการเมือง บทความสรุปด้วยการเน้นย้ำความสำคัญของการพัฒนาแนวทางที่สมดุลและยืดหยุ่นในการประยุกต์ใช้จริยธรรมทางการเมืองสีเขียวเพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ: จริยธรรมทางการเมือง, ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก, ปรัชญาการเมืองสีเขียว, ความยั่งยืนทางนิเวศวิทยา, ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม

Abstract

This article presents an analysis of the relationship between political ethics and addressing global environmental issues through the lens of green political philosophy. The study covers key concepts of green politics, including ecological sustainability, environmental justice, public participation, and long-term impact consideration. The article explores the application of these concepts at the policy, legal, educational, international cooperation, and local community levels. Furthermore, it analyzes the challenges and limitations in implementing these ideas, such as conflicts with short-term economic interests, the complexity of global environmental problems, and cultural and political differences. The article concludes by emphasizing the importance of developing balanced and flexible approaches to applying green political ethics in order to address global environmental issues effectively and sustainably.

Keywords: Political Ethics, Global Environmental Issues, Green Political Philosophy, Ecological Sustainability, Environmental Justice

บทนำ

ในยุคที่โลกกำลังเผชิญกับวิกฤตสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง การพิจารณาถึงบทบาทของจริยธรรมทางการเมืองในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เราเผชิญอยู่ในปัจจุบัน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ มลพิษทางอากาศและน้ำ ตลอดจนการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ล้วนเป็นผลมาจากการตัดสินใจและการกระทำทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ผ่านมา (Stern, 2007)

ปรัชญาการเมืองสีเขียว (Green Political Philosophy) ได้นำเสนอมุมมองที่น่าสนใจในการเชื่อมโยงระหว่างการเมือง จริยธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยมีรากฐานมาจากแนวคิดนิเวศวิทยาลึก (Deep Ecology) ของ Arne Naess และแนวคิดนิเวศวิทยาสังคม (Social Ecology) ของ Murray Bookchin (Dobson, 2007) แนวคิดเหล่านี้ท้าทายมุมมองแบบมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (Anthropocentric) และเสนอให้มีการพิจารณาคุณค่าของธรรมชาติและระบบนิเวศในตัวเอง

บทความนี้จะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมทางการเมืองกับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก โดยพิจารณาผ่านมุมมองของปรัชญาการเมืองสีเขียว และนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ในระดับนโยบายและการปฏิบัติ

จริยธรรมทางการเมืองกับสิ่งแวดล้อม

จริยธรรมทางการเมือง (Political Ethics) เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและการกระทำทางการเมืองที่ถูกต้องและเหมาะสม (Thompson, 1987) ในบริบทของปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก จริยธรรมทางการเมืองมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน

การพิจารณาจริยธรรมทางการเมืองในบริบทของสิ่งแวดล้อมนั้นมีความซับซ้อน เนื่องจากต้องคำนึงถึงผลกระทบในหลายมิติ ทั้งในแง่ของเศรษฐกิจ สังคม และระบบนิเวศ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงผลกระทบในระยะยาวและต่อคนรุ่นอนาคตด้วย (Wissenburg, 2006)

Dobson (2007) เสนอว่า การเมืองสีเขียวได้นำเสนอมุมมองใหม่ต่อจริยธรรมทางการเมือง โดยให้ความสำคัญกับความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมและความเป็นธรรมระหว่างคนรุ่นปัจจุบันและอนาคต แนวคิดนี้ท้าทายรูปแบบการเมืองแบบดั้งเดิมที่มักให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระยะสั้นมากกว่าผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

การเมืองสีเขียวยังเสนอให้มีการขยายขอบเขตของการพิจารณาทางจริยธรรมให้ครอบคลุมถึงสิ่งมีชีวิตอื่นๆ และระบบนิเวศ ไม่ใช่เพียงแค่มนุษย์เท่านั้น แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีจริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม (Environmental Ethics) ที่เสนอโดยนักปรัชญาเช่น Aldo Leopold และ Holmes Rolston III (Brennan & Lo, 2021)

ปรัชญาการเมืองสีเขียวกับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ปรัชญาการเมืองสีเขียวนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกที่แตกต่างจากแนวคิดทางการเมืองกระแสหลัก โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

1. ความยั่งยืนทางนิเวศวิทยา

Eckersley (2004) เสนอว่า การเมืองสีเขียวให้ความสำคัญกับการรักษาสสมดุลของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมองว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของความอยู่รอดของมนุษยชาติ แนวคิดนี้เน้นการพัฒนาที่อยู่ภายใต้ขีดจำกัดของระบบนิเวศ (Ecological Limits) และการฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม

การประยุกต์ใช้แนวคิดนี้อาจรวมถึงการกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังอาจรวมถึงการพัฒนาดัชนีชี้วัดความยั่งยืนทางนิเวศวิทยา เช่น ร่องรอยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ (Ecological Footprint) เพื่อใช้ในการประเมินและกำหนดนโยบาย (Wackernagel & Rees, 1996)

2. ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม

แนวคิดนี้เน้นการกระจายผลประโยชน์และภาระทางสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นธรรม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก (Schlosberg, 2007) ความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมครอบคลุมทั้งมิติของการกระจาย (Distributive Justice) การยอมรับ (Recognition Justice) และกระบวนการ (Procedural Justice)

การประยุกต์ใช้แนวคิดนี้อาจรวมถึงการกำหนดนโยบายที่ป้องกันการเกิด "เขตมลพิษ" (Pollution Havens) ในชุมชนที่ด้อยโอกาส การสร้างกลไกชดเชยให้กับประเทศกำลังพัฒนาที่ต้องแบกรับภาระจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตน

3. การมีส่วนร่วมของประชาชน

Dryzek (2013) ชี้ให้เห็นว่า การเมืองสีเขียวสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความรับผิดชอบร่วมกันต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ (Deliberative Democracy) ที่เน้นการสร้างพื้นที่สาธารณะสำหรับการถกเถียงและตัดสินใจร่วมกัน

การประยุกต์ใช้แนวคิดนี้อาจรวมถึงการจัดเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจ และการพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อม

4. การคำนึงถึงผลกระทบระยะยาว

ปรัชญาการเมืองสีเขียวเน้นการพิจารณาผลกระทบของการตัดสินใจทางการเมืองต่อสิ่งแวดล้อมและคนรุ่นอนาคต (Barry, 1999) แนวคิดนี้ท้าทายรูปแบบการตัดสินใจทางการเมืองแบบดั้งเดิมที่มักให้น้ำหนักกับผลประโยชน์ระยะสั้นมากกว่า

การประยุกต์ใช้แนวคิดนี้อาจรวมถึงการพัฒนาเครื่องมือประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมระยะยาว (Long-term Environmental Impact Assessment) การกำหนดนโยบายที่มีเป้าหมายระยะยาว เช่น การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้เป็นศูนย์ภายในปี 2050 และการจัดตั้งสภาหรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่พิจารณาผลกระทบระยะยาวของนโยบายต่างๆ ต่อสิ่งแวดล้อมและคนรุ่นอนาคต เช่น Future Generations Commissioner ในประเทศเวลส์ (Davies, 2017)

การประยุกต์ใช้จริยธรรมทางการเมืองสีเขียวในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก

การนำแนวคิดจริยธรรมทางการเมืองสีเขียวมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกสามารถทำได้ในหลายระดับ

1. ระดับนโยบาย

การกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมที่คำนึงถึงความยั่งยืนและความเป็นธรรม เช่น การกำหนดเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หรือการส่งเสริมพลังงานสะอาด (Gough & Meadowcroft, 2019)

ตัวอย่างเช่น นโยบาย European Green Deal ของสหภาพยุโรป ที่มีเป้าหมายให้ยุโรปเป็นทวีปแรกที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2050 โดยครอบคลุมนโยบายในหลายด้าน ทั้งพลังงาน การขนส่ง เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม (European Commission, 2019)

นอกจากนี้ ยังรวมถึงการพัฒนานโยบายเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ที่เน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การลดของเสีย และการนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดความยั่งยืนทางนิเวศวิทยาของปรัชญาการเมืองสีเขียว (Geissdoerfer et al., 2017)

2. ระดับกฎหมาย

การออกกฎหมายที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสิทธิของประชาชนในการอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น กฎหมายว่าด้วยการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Kotzé & French, 2018)

ตัวอย่างที่น่าสนใจคือ การรับรองสิทธิของธรรมชาติในกฎหมาย เช่น กรณีของแม่น้ำ Whanganui ในนิวซีแลนด์ที่ได้รับการรับรองสถานะทางกฎหมายเป็นบุคคล (Hutchison, 2014) หรือการรับรองสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีในรัฐธรรมนูญของหลายประเทศ เช่น ฝรั่งเศส และเอกวาดอร์ (Boyd, 2012)

นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น UK Climate Change Act 2008 ที่กำหนดเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระยะยาวและกลไกการติดตามความก้าวหน้า (Fankhauser et al., 2018)

3. ระดับการศึกษา

การส่งเสริมการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อสร้างความตระหนักรู้และความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในหมู่ประชาชน (Kopnina, 2020)

การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมควรครอบคลุมทั้งความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับระบบนิเวศและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนมิติทางสังคมและจริยธรรมของปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น แนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อคนรุ่นอนาคต

ตัวอย่างที่น่าสนใจคือ โครงการ Eco-Schools ที่ดำเนินการในหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (Henderson & Tilbury, 2004) หรือการบูรณาการแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (Lozano et al., 2013)

4. ระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ

การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก เช่น การทำข้อตกลงระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Bäckstrand & Lövbrand, 2019)

ความร่วมมือระหว่างประเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก เนื่องจากปัญหาเหล่านี้ไม่จำกัดอยู่ในขอบเขตของประเทศใดประเทศหนึ่ง ตัวอย่างสำคัญของความร่วมมือระหว่างประเทศคือ ความตกลงปารีส (Paris Agreement) ที่มีเป้าหมายในการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส เมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม (UNFCCC, 2015)

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity) และความร่วมมือในการจัดการปัญหามลพิษข้ามพรมแดน เช่น อนุสัญญาบาเซล (Basel Convention) ว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด

5. ระดับท้องถิ่นและชุมชน

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในปรัชญาการเมืองสีเขียว

ตัวอย่างเช่น โครงการป่าชุมชนในประเทศไทย ที่ให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการและอนุรักษ์ป่าไม้ (Wichawutipong, 2006) หรือโครงการ Transition Towns ในหลายประเทศ ที่ส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นพัฒนาแนวทางการลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิลและสร้างความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Hopkins, 2008)

ความท้าทายและข้อจำกัด

แม้ว่าแนวคิดจริยธรรมทางการเมืองสีเขียวจะนำเสนอมุมมองที่น่าสนใจในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก แต่ก็มีความท้าทายและข้อจำกัดที่ต้องพิจารณา

1. ความขัดแย้งกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระยะสั้น

การดำเนินนโยบายตามแนวคิดการเมืองสีเขียวอาจขัดแย้งกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระยะสั้นของบางกลุ่ม ทำให้เกิดการต่อต้านจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Newell & Paterson, 2010)

ตัวอย่างเช่น การต่อต้านนโยบายการเก็บภาษีคาร์บอนจากอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง หรือการต่อต้านการยกเลิกเงินอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิลจากกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ได้รับผลกระทบ

การแก้ไขปัญหานี้อาจต้องอาศัยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเข้าใจถึงความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง และการออกแบบนโยบายที่คำนึงถึงการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม (Just Transition) สำหรับกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ (Heffron & McCauley, 2018)

2. ความซับซ้อนของปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก

ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันหลายมิติ ทำให้การแก้ปัญหตามแนวคิดการเมืองสีเขียวอาจทำได้ยากในทางปฏิบัติ (Dryzek, 2013)

ตัวอย่างเช่น การแก้ปัญหามลพิษ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงในหลายภาคส่วน ทั้งพลังงาน การขนส่ง เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ซึ่งแต่ละภาคส่วนมีความท้าทายและข้อจำกัดเฉพาะ

การแก้ไขปัญหานี้จำเป็นต้องอาศัยแนวทางการจัดการแบบบูรณาการ (Integrated Management) และการสร้างความร่วมมือระหว่างหลายภาคส่วน (Multi-stakeholder Collaboration) รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์และตัดสินใจที่สามารถรองรับความซับซ้อนของปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การวิเคราะห์ระบบซับซ้อน (Complex Systems Analysis) หรือการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลสิ่งแวดล้อมขนาดใหญ่ (Reichstein et al., 2019)

3. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการเมือง

การนำแนวคิดการเมืองสีเขียวไปปรับใช้ในบริบททางวัฒนธรรมและการเมืองที่แตกต่างกันอาจเป็นความท้าทาย โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา (Martinez-Alier, 2002)

ตัวอย่างเช่น แนวคิดเรื่องสิทธิของธรรมชาติอาจขัดแย้งกับมุมมองทางวัฒนธรรมบางประการในบางสังคม หรือการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจอาจทำให้การผลักดันนโยบายสิ่งแวดล้อมเป็นไปได้ยากในบางประเทศ

การแก้ไขปัญหานี้จำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาแนวทางการเมืองสีเขียวที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับให้เข้ากับบริบททางวัฒนธรรมและการเมืองที่หลากหลาย รวมถึงการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรมในประเทศต้นสิ่งแวดล้อม (Adamson, 2011)

4. ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีและทรัพยากร

การดำเนินนโยบายตามแนวคิดการเมืองสีเขียวอาจต้องอาศัยเทคโนโลยีและทรัพยากรที่บางประเทศหรือชุมชนอาจไม่สามารถเข้าถึงได้ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา

ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนไปใช้พลังงานหมุนเวียนอาจต้องอาศัยเงินลงทุนสูงและเทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคสำหรับประเทศที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร

การแก้ไขปัญหานี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการสนับสนุนทางการเงิน เช่น กลไก Green Climate Fund ภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC, 2010)

5. การสร้างสมดุลระหว่างเป้าหมายทางสิ่งแวดล้อมและเป้าหมายการพัฒนาอื่นๆ

การดำเนินนโยบายตามแนวคิดการเมืองสีเขียวต้องคำนึงถึงความสมดุลกับเป้าหมายการพัฒนาอื่นๆ เช่น การลดความยากจน การพัฒนาเศรษฐกิจ และความมั่นคงทางอาหาร

ตัวอย่างเช่น นโยบายการอนุรักษ์ป่าไม้อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นที่พึ่งพาทรัพยากรป่า หรือนโยบายการลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลอาจส่งผลกระทบต่อราคาพลังงานและต้นทุนการผลิต

การแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องอาศัยแนวทางการพัฒนาที่บูรณาการมิติทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมเข้าด้วยกัน เช่น แนวคิดการเติบโตสีเขียว (Green Growth) หรือเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ที่พยายามสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (UNEP, 2011)

บทสรุป

จริยธรรมทางการเมืองมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก โดยปรัชญาการเมืองสีเขียวได้นำเสนอมุมมองใหม่ที่มีความสำคัญกับความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม ความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชน การประยุกต์ใช้แนวคิดนี้สามารถนำไปสู่การกำหนดนโยบายและการตัดสินใจทางการเมืองที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

การนำแนวคิดจริยธรรมทางการเมืองสีเขียวมาใช้ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกสามารถทำได้ในหลายระดับ ทั้งระดับนโยบาย กฎหมาย การศึกษา ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งแต่ละระดับมีบทบาทสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นต่อการรับมือกับวิกฤตสิ่งแวดล้อมโลก

อย่างไรก็ตาม การนำแนวคิดนี้ไปปฏิบัติยังมีความท้าทายหลายประการ ทั้งในแง่ของการสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม การจัดการกับความซับซ้อนของปัญหา และการปรับใช้ในระบบทางวัฒนธรรมและการเมืองที่แตกต่างกัน การพัฒนาแนวทางที่สมดุลและยืดหยุ่นในการประยุกต์ใช้จริยธรรมทางการเมืองสีเขียวจึงเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ในท้ายที่สุด การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกจำเป็นต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ (Systemic Change) ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ปรัชญาการเมืองสีเขียวและแนวคิดจริยธรรมทางการเมืองที่เกี่ยวข้องสามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยการสร้างกรอบความคิดใหม่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับขีดจำกัดของระบบนิเวศโลก

การศึกษาและพัฒนาแนวคิดจริยธรรมทางการเมืองสีเขียวอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างนักวิชาการ ผู้กำหนดนโยบาย และภาคประชาสังคม จะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- Adamson, J. (2011). *Environmental justice, cosmopolitics, and climate change*. In L. Westling (Ed.), *The Cambridge Companion to Literature and the Environment* (pp. 169–183). Cambridge University Press.
- Bäckstrand, K., & Lövbrand, E. (2019). The road to Paris: Contending climate governance discourses in the post–Copenhagen era. *Journal of Environmental Policy & Planning*, 21(5), 519–532.
- Barry, J. (1999). *Rethinking green politics: Nature, virtue and progress*. SAGE Publications Ltd.
- Boyd, D. R. (2012). The constitutional right to a healthy environment. *Environment: Science and Policy for Sustainable Development*, 54(4), 3–15.
- Brennan, A., & Lo, Y. S. (2021). *Environmental ethics*. In E. N. Zalta (Ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Summer 2021 Edition).
<https://plato.stanford.edu/archives/sum2021/entries/ethics-environmental/>
- Davies, H. (2017). The Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015: Duties or aspirations? *Environmental Law Review*, 19(1), 41–56.
- Dobson, A. (2007). *Green political thought* (4th ed.). Routledge.
- Dryzek, J. S. (2013). *The politics of the Earth: Environmental discourses* (3rd ed.). Oxford University Press.
- Eckersley, R. (2004). *The green state: Rethinking democracy and sovereignty*. MIT Press.
- European Commission. (2019). *The European Green Deal*. COM (2019) 640 final.
- Fankhauser, S., Averchenkova, A., & Finnegan, J. (2018). *10 years of the UK Climate Change Act*. Grantham Research Institute on Climate Change and the Environment and Centre for Climate Change Economics and Policy, London School of Economics and Political Science.
- Geissdoerfer, M., Savaget, P., Bocken, N. M., & Hultink, E. J. (2017). The Circular Economy—A new sustainability paradigm? *Journal of Cleaner Production*, 143, 757–768.
- Gough, I., & Meadowcroft, J. (2019). *Tackling climate change, reducing poverty: The first report of the Roundtable on Climate Change and Poverty in the UK*. New Economics Foundation.

- Heffron, R. J., & McCauley, D. (2018). *What is the 'Just Transition'?* *Geoforum*, 88, 74–77.
- Henderson, K., & Tilbury, D. (2004). *Whole-school approaches to sustainability: An international review of sustainable school programs*. Australian Research Institute in Education for Sustainability (ARIES) for The Department of the Environment and Heritage, Australian Government.
- Hopkins, R. (2008). *The transition handbook: From oil dependency to local resilience*. Green Books.
- Hutchison, A. (2014). The Whanganui River as a legal person. *Alternative Law Journal*, 39(3), 179–182.
- Kopnina, H. (2020). Education for the future? Critical evaluation of education for sustainable development goals. *The Journal of Environmental Education*, 51(4), 280–291.
- Kotzé, L. J., & French, D. (2018). *Environmental law and governance for the Anthropocene*. Hart Publishing.
- Lozano, R., Lukman, R., Lozano, F. J., Huisinigh, D., & Lambrechts, W. (2013). Declarations for sustainability in higher education: becoming better leaders, through addressing the university system. *Journal of Cleaner Production*, 48, 10–19.
- Martinez-Alier, J. (2002). *The environmentalism of the poor: A study of ecological conflicts and valuation*. Edward Elgar Publishing.
- Newell, P., & Paterson, M. (2010). *Climate capitalism: Global warming and the transformation of the global economy*. Cambridge University Press.
- Reichstein, M., Camps-Valls, G., Stevens, B., Jung, M., Denzler, J., Carvalhais, N., & Prabhat. (2019). Deep learning and process understanding for data-driven Earth system science. *Nature*, 566(7743), 195–204.
- Schlosberg, D. (2007). *Defining environmental justice: Theories, movements, and nature*. Oxford University Press.
- Stern, N. (2007). *The economics of climate change: The Stern review*. Cambridge University Press.
- Thompson, D. F. (1987). *Political ethics and public office*. Harvard University Press.

- UNEP. (2011). *Towards a green economy: Pathways to sustainable development and poverty eradication*. United Nations Environment Programme.
- UNFCCC. (2010). *Report of the Conference of the Parties on its sixteenth session, held in Cancun from 29 November to 10 December 2010*. FCCC/CP/2010/7/Add.1.
- UNFCCC. (2015). *Paris Agreement*. United Nations Framework Convention on Climate Change.
- Wackernagel, M., & Rees, W. (1996). *Our ecological footprint: Reducing human impact on the Earth*. New Society Publishers.
- Wichawutipong, J. (2006). Community forest management in Thailand: Current situation and dynamics in the context of sustainable development. *Forest Ecology and Management*, 224(1-2), 135-146.
- Wissenburg, M. (2006). Global and ecological justice: Prioritising conflicting demands. *Environmental Values*, 15(4), 425-439.

ภาคผนวก

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้เขียน เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการจินตาสิต

สถานที่ติดต่อ

วารสารวิชาการจินตาสิต (ออนไลน์)

เลขที่ 31/17 ถนนร่วมใจ ตำบลกุดป่อง

อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 42000

E-mail: Chintasit.journal@gmail.com

โทรศัพท์ 089 622 4068

<https://so19.tci-thaijo.org/index.php/Chintasit>

ISSN XXXX-XXXX (Online)

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่ (Scope and Publication Policies)

วารสารมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา ปรัชญา ศีลศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และสหวิทยาการด้านสังคมศาสตร์โดยเริ่มดำเนินการตีพิมพ์เผยแพร่มาตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2566 เป็นต้นมา ซึ่งมีกำหนดเผยแพร่ปีละ 4 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม), ฉบับที่ 2 (เมษายน - มิถุนายน), ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม - กันยายน) และฉบับที่ 4 (ตุลาคม - ธันวาคม) สำหรับประเภทของบทความ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ บทความวิจัย และบทความวิชาการ รับผิดชอบบทความทั้งบทความภาษาไทยและบทความภาษาอังกฤษ และมีกระบวนการพิจารณาคุณภาพบทความตามหลักเกณฑ์การพิจารณาของวารสาร และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความวารสาร (Peer Review) อย่างเข้มข้นเช่นเดียวกันทุกฉบับ ทั้งนี้ วารสารไม่มีค่าธรรมเนียมในการตีพิมพ์เผยแพร่

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ (Consideration and selection of articles)

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสองท่าน โดยบทความจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีใช้หน่วยงานเดียวกันกับผู้พิมพ์และมีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์เผยแพร่ ทั้งนี้ จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้พิมพ์บทความและผู้พิมพ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณา

บทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้อง ตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือ สิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับ ทศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้นิพนธ์แต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

สวณประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารวิชาการจินตาสิต ตีพิมพ์เผยแพร่บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลวิจัยที่น่าเสนอผลลัพธ์จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้เขียน (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 สังกัดผู้เขียน (Author Affiliation) ให้ระบุสังกัดผู้นิพนธ์ทั้งภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษ

1.4 อีเมล ให้พิมพ์อีเมลของผู้เขียนหลักหรือผู้ประสานงานบทความ หลังข้อความ
*Corresponding author, e-mail: “ผู้เขียนหลัก”

1.5 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 750 คำ

1.6 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล โดยคำสำคัญแต่ละคำคั่นด้วย เครื่องหมายจุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ

1.7 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้

ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ด้วย จุลภาค (.) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication) หรือ (Author, /Year of Publication) หรือ (Author & Author/Year of Publication) เช่น Bunkhrong (2022 หรือ (Bunkhrong, 2022) หรือ (Bunkhrong & Supsin, 2022) เป็นต้น หากผู้พิมพ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตาม ด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. ตามรูปแบบดังนี้ Author/et al. / (Year of Publication) หรือ (Author/et al. /Year of Publication) เช่น Bunkhrong et al. (2022) หรือ (Bunkhrong et al., 2022)

1.8 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.9 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) (ถ้ามี) เป็นการบอกทิศทางในการศึกษาค้นคว้า เป็นโครงสร้างที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด ตัวแปร และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย ช่วยให้เห็นภาพรวมของงานวิจัยได้อย่างชัดเจน และเป็นประโยชน์ในการวางแผนการวิจัยและการนิพนธ์บทความ

1.10 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษา เช่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้และการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หรือสัตว์ (ถ้ามี) วิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีความเหมาะสมและคุณภาพ รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

1.11 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง หรือแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.12 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) อภิปรายผลโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำข้อค้นพบของงานวิจัยมาอภิปรายเพื่อเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.13 ความรู้ใหม่ (New Knowledge) (ถ้ามี) นำเสนอข้อค้นพบที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่จากงานวิจัย เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ สำหรับเป็นแนวทางที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยผังความคิด หรือแผนภาพ และมีการบรรยายในเนื้อเรื่อง ตามความเหมาะสม

1.14 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.15 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแบบนามปีที่ใช้ระบบ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้รูปแบบการอ้างอิงให้ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

2.2 ผู้เขียน (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 สังกัดผู้เขียน (Author Affiliation) ให้ระบุสังกัดผู้เขียนทั้งภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษ

2.4 อีเมล ให้พิมพ์อีเมลของผู้เขียนหลักหรือผู้ประสานงานบทความ หลังข้อความ *Corresponding author, e-mail: “ผู้เขียนหลัก”

2.5 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 750 คำ

2.6 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับการนำไปใช้เป็นการค้นหาข้อมูล โดยคำสำคัญแต่ละคำคั่นด้วย เครื่องหมายจุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ

2.7 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษา ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้อง ที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุล

ผู้พิมพ์ด้วย จุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication) หรือ (Author,/Year of Publication) หรือ (Author & Author/Year of Publication) เช่น Bunkhrong (2022 หรือ (Bunkhrong, 2022) หรือ (Bunkhrong & Supsin, 2022) เป็นต้น หากผู้พิมพ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตาม ด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. ตามรูปแบบดังนี้ Author/et al.,/(Year of Publication) หรือ (Author/et al.,/Year of Publication) เช่น Bunkhrong et al. (2022) หรือ (Bunkhrong et al., 2022)

2.8 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับ เป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา เสนอผลการศึกษาที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการศึกษา ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง หรือแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิ ตามความเหมาะสม มีนำเสนอข้อค้นพบที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่จากงานวิจัย เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ สำหรับเป็นแนวทางที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยผังความคิด หรือแผนภาพ และมีการบรรยายในเนื้อเรื่อง ตามความเหมาะสม

2.9 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษา หากมีข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้ และข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป จะเกิดประโยชน์ต่อผู้ศึกษา

2.10 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแบบนามปีที่ใช้ระบบ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้รูปแบบการอ้างอิงให้ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารวิชาการจินตาสิตต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so19.tci-thaijo.org/index.php/Chintasit> ตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนดเป็นไฟล์เวิร์ด (Word file) เท่านั้น

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ A4 โดยให้ใช้ไฟล์ดาวน์โหลดจากรูปแบบบทความ (Article Format) ที่วารสารกำหนดเท่านั้น

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาบทความในทุกส่วนจัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เท่านั้น

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH Niramit AS พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ เป็นส่วนของรายละเอียดตามที่วารสารกำหนดเพื่อความชัดเจนของการศึกษา และอ้างอิงสำหรับผู้สนใจ

1.5 ชื่อเรื่อง ทั้งชื่อบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้เขียนทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 1 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ชื่อผู้เขียนแต่ละคนคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ตำแหน่งชิดขอบด้านขวากระดาษได้ชื่อเรื่อง

1.7 สังกัดผู้เขียนและผู้เขียนหลัก ให้เขียนไว้ด้านใต้ชื่อผู้เขียน ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้เขียน ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้เขียนนั้น ผู้เขียนต้องระบุทั้งภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษ ด้วย รวมถึงระบุผู้เขียนหลัก (Corresponding Author) มีเครื่องหมาย * กำกับไว้บนนามสกุลผู้เขียน เพื่อระบุอีเมลสำหรับติดต่อประสานงาน ตำแหน่งชิดขอบขวากระดาษโดยระบุได้ชื่อผู้เขียน

1.8 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.9 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าทั้งสองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 750 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.10 หัวข้อคำสำคัญภาษาไทยและอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุดำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.11 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.12 หัวข้อย่อ ย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.13 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง (กรณีที่เกิดขึ้น อยู่ในดุลยพินิจของบรรณาธิการ เป็นกรณีๆไป)

1.14 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยเป็นการอ้างอิง แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์คั่นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication) หรือ (Author,Year of

Publication) หรือ (Author & Author/Year of Publication) เช่น Bunkhrong (2022 หรือ (Bunkhrong, 2022) หรือ (Bunkhrong & Supsin, 2022) เป็นต้น หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. ตามรูปแบบดังนี้ Author/et al./ (Year of Publication) หรือ (Author/et al./Year of Publication) เช่น Bunkhrong et al. (2022) หรือ (Bunkhrong et al., 2022)

1.15 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือ แผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้เขียน (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดขวา	ตัวธรรมดา
หน่วยงานที่สังกัด (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดขวา	ตัวธรรมดา
Corresponding Author	16	ชิดขวา	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
(ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)			
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
(พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)			
การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ			
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้			

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
หากการอ้างอิงเอกสารเป็น ภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) ตามรูปแบบ			
จำนวนต้นฉบับ : ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า			

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงทำบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ หากผู้พิมพ์มีมากกว่า 1 คน ให้ใส่ชื่อผู้พิมพ์ให้ครบทุกคน โดยคั่นด้วยจุลภาค (,) ระหว่างผู้ นินพณ์ แล้วตามด้วยคำว่า “และ” ในภาษาไทย หรือตามด้วยคำว่า “&” ในภาษาอังกฤษ ก่อนผู้ นินพณ์คน สุดท้าย โดยจัดเรียงตามพญชนะ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงทำบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้ นินพณ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อ เอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้ นินพณ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการ อ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

2.3 ในกรณีที่อ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย หากต้องการอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ ให้แปลเอกสารอ้างอิงนั้นเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และปีพุทธศักราชให้ปรับเป็นปีคริ สตศักราช โดยนำไปต่อท้ายรายการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย และชื่อผู้ นินพณ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบ เดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงทำบทความ

3.1 หนังสือในรูปแบบเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์

3.1.1 หนังสือในรูปแบบเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI

1) ผู้แต่ง 1 คน

ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./(URL) (ถ้ามี)

Surname./Name./(Year of Publication)./Title/(Edition)./Publisher./(URL) (if any)

ตัวอย่าง

ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี. (2560). การเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ. บริหารศาสตร์.
Mertens, D. M. (2014). *Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods* (4th ed.). Sage.

2) ผู้แต่ง 2 คน

ชื่อ/สกุล, /และชื่อ/สกุล. / (ปีพิมพ์). /ชื่อเรื่อง/ (พิมพ์ครั้งที่). /สำนักพิมพ์. / (URL) (ถ้ามี)
Surname, /Name, /& Surname, /Name. / (Year of Publication). / Title / (Edition). / Publisher. / (URL) (if any)

ตัวอย่าง

วันชัย สุขตาม, และ เสกสรรค์ สนวา. (2562). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์*. สำนักพิมพ์สถาบันวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น.

ไพบรมา อิศรเสนา ณ อยุธยา, และ ชูจิต ตรีรัตนพันธ์. (2560). *การคิดเชิงออกแบบ: เรียนรู้ด้วยการลงมือทำ*. ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC). <http://resource.tcdc.or.th/ebook/Design.Thinking.Learning.by.Doing.pdf>

Svendsen, S., & Løber, L. (2020). *The big picture/Academic writing: The one hour guide* (3rd digital ed.). Hans Reitzel Forlag. [https://hansreitzel.dk/soeg/the-big-picture-\(i-bog\)-i-bog-53615-9788741280615](https://hansreitzel.dk/soeg/the-big-picture-(i-bog)-i-bog-53615-9788741280615)

3) ผู้แต่ง 3 คน

ชื่อ/สกุล, /ชื่อ/สกุล, /และชื่อ/สกุล. / (ปีพิมพ์). /ชื่อเรื่อง/ (พิมพ์ครั้งที่). /สำนักพิมพ์. / (URL) (ถ้ามี)
Surname, /Name /, Surname, /Name, /& Surname, /Name. / (Year of Publication). / Title / (Edition). / Publisher. / (URL) (if any)

ตัวอย่าง

วันชัย สุขตาม, จิรายุ ทรัพย์สิน, และ สุรศักดิ์ ชะมารัมย์. (2564). *รัฐศาสตร์ แนวคิดพื้นฐานสู่การปฏิบัติในยุคดิจิทัล*. โฟร์เพช.

Ary, D., Jacobs, L. C., Irvine, A. K. S., & Walker, D. A. (2018). *Introduction to research in education*. Cengage Learning.

3.1.2 หนังสือในรูปแบบเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่มีเลข DOI

ชื่อ/สกุล. / (ปีพิมพ์). /ชื่อเรื่อง/ (พิมพ์ครั้งที่). /สำนักพิมพ์. / <https://doi.org/เลข DOI>
Surname, /Name. / (Year of Publication). / Title / (Edition). / Publisher. / <https://doi.org/DOI number>

ตัวอย่าง

Jackson, L. M. (2019). *The psychology of prejudice: From attitudes to social action* (2nd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000168-000>

3.2 วารสาร

1) บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI

ชื่อ/สกุล/(ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/เลขหน้า.

Surname,/Name./(Year of Publication)/Article title./Journal name,/Year number(Issue number),/Page number.

ตัวอย่าง

ณัฐวดี บุญครอง, อธิมาตร เพิ่มพูน, และวันชัย สุขตาม. (2565). ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการจัดตั้งวิสาหกิจ ชุมชนเกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียงบ้านทุ่งโก. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 6(1), 27–40.

Chawla, L. (1994). Editor's note. *Children's Environment*, 2(11), 3. Sillick, T. J., & Schutte, N. S. (2006). Emotional intelligence and self-esteem mediate between perceived early parental love and adult happiness. *E-Journal of Applied Psychology*, 2(2), 38–48. <http://ojs.lib.swinedu.au/index.php/ejap>

2) บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่มีเลข DOI

ชื่อ/สกุล/(ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/เลขหน้า./<https://doi.org/>เลข DOI

Surname,/Name./(Year of Publication)/Article title./Journal name,/Year number(Issue number),/Page number./<https://doi.org/>DOI number

ตัวอย่าง

ปรเมษฐ์ ลีจันทา, วีรพงษ์ นิทะรัมย์, และ อลิสา สุวรรณัง. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหลังจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 บ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 1(1), 45–56. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.4>

Herbst-Damm, K. L., & Kulik, J. A. (2005). Volunteer support, marital status, and the survival times of terminally ill patients. *Health Psychology*, 24, 225–229. <https://doi.org/10.1037/0278-6133.24.2.225>

3.3 หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ชื่อ/สกุล/(ปี,/วันที่/เดือน). ชื่อคอลัมน์/ชื่อหนังสือพิมพ์/เลขหน้า/(URL) (ถ้ามี)

Surname,/Name./(Year,/Date/Month). Column name./Newspaper name,/Page number./(URL) (if any)

ตัวอย่าง

พงษ์พรรณ บุญเลิศ. (2561, 15 สิงหาคม). เติลนิวิธส์ว่าไรต์: 'สื่อพิพิธภัณฑ' เชื่อมยุคสมัย เข้าถึงด้วย
'มิติ ใหม่' อินเทอร์เน็ต. *เติลนิวิธส์*, 4. [http://lib.edu.chula.ac.th/
fileroom/cu_formclipping/drawer006/general/data0013/00013005.pdf](http://lib.edu.chula.ac.th/fileroom/cu_formclipping/drawer006/general/data0013/00013005.pdf)

Brody, J. E. (2007, December 11). Mental reserves keep brain agile. *The New York Times*.
<https://www.nytimes.com>

3.4 วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต

1) วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์ หรือ
วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]./ชื่อมหาวิทยาลัย.
Surname,/Name./(Year published)./Thesis title/[Unpublished doctoral dissertation or Unpublished
master's thesis]./University name.

ตัวอย่าง

รัฐธรรมนุญ รุ่งเรือง. (2561). บทบาทที่เหมาะสมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในการส่งเสริมประชาธิปไตย
ในชุมชน เขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์[วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์].
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Jung, M. S. (2014). *A structural equation model on core competence of nursing students*
[Unpublished doctoral dissertation]. Choong–Ang University.

2) วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจากเว็บไซต์

ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, /ชื่อมหาวิทยาลัย]./ชื่อเว็บไซต์./URL
Surname,/Name./(Year published)./Thesis title/[Doctoral dissertation or Master's thesis, /University
name]./Website name./URL

ตัวอย่าง

วรารณณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ. (2545). การพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้
เทคนิคการละคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn
University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/302>

Ata, A. (2015). *Factor effecting teacher–child communication skill & self–efficacy beliefs: An
investigation on preschool teachers* [Master's thesis, Middle East Technical University].
Middle East Technical University Library.

<http://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12619101/index.pdf>

3.5 รายงานการประชุมเชิงวิชาการที่มี Proceedings

ชื่อ/สกุล/(ปี)./ชื่อบทความ./ในชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.),/ชื่อหัวข้อการประชุม./ชื่อการประชุม/(น./เลขหน้า)./ฐานข้อมูล./https://doi.org/เลข DOI (ถ้ามี) หรือ (URL) (ถ้ามี)
Surname./Name./ (Year)./Article title./In/Editor's name/(Editor)./Conference topic title./Conference name/(Page number)./Database./https://doi.org/DOI number (if any) or (URL) (if any)

ตัวอย่าง

ภัทราภรณ์ แก้วกุล, ณัฐปภัสร จลาตมาก, และ อภิชากร ดวงแขเพ็ญศิริกุล. (2563). รูปแบบการถ่ายทอดภูมิปัญญาอาหารประเพณีประดอกเปรี้ยวแค บ้านจารย์อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์. ใน จิรายุ ทรัพย์สิน (บ.ก.), *New Normal New Life : กระบวนทัศน์ใหม่เพื่อสืบสานอัตลักษณ์สร้างสรรค์ภูมิปัญญาสู่การพัฒนาท้องถิ่นตามศาสตร์พระราชา*. การประชุมวิชาการมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 3 (น. 815-524). คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Katz, I., Gabayan, K., & Aghajan, H. (2007). A multi-touch surface using multiple cameras. In J. Blanc-Talon, W. Philips, D. Popescu, & P. Scheunders (Eds.), *Lecture notes in computer science: Vol. 4678. Advanced concepts for intelligent vision systems* (pp. 97-108). Springer-Verlag. https://doi.org/ 10.1007/978-3-540-74607-2_9

3.6 รายงาน

1) รายงานที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่น

ชื่อหน่วยงาน/(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อเรื่อง./สำนักพิมพ์/(URL) (ถ้ามี)
Agency name./ (Year published)./Title./Publisher./ (URL) (if any)

ตัวอย่าง

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2561). *รายงานประจำปี 2561*. 21 กันยายน.

https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ocsc_annual_report_2561.pdf

National Cancer Institute. (2019). *Taking time: Support for people with cancer* (NIH Publication No. 18-2059). U.S. Department of Health and Human Services, National Institutes of Health. <https://www.cancer.gov/publications/patient-education/takingtime.pdf>

2) รายงานที่จัดทำโดยผู้เขียนรายบุคคลสังกัดหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่น

ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อเรื่อง./สำนักพิมพ์/(URL) (ถ้ามี)
Surname./Name./ (Year published)./Title./Publisher./ (URL) (if any)

ตัวอย่าง

สุมาลี ตังคนานุรักษ์, อรทัย วิมลโนธ, และ เกียรติกร นะจร. (2559). การวิจัยและพัฒนารูปแบบเพื่อการพัฒนาความรับผิดชอบ การควบคุมและควมมีวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Lipsey, M. W., Farran, D. C., & Hofer, K. G. (2015). *A randomized control trial of a statewide voluntary prekindergarten program on children's skills and behaviors through third grade*. Vanderbilt University, Peabody Research Institute.

3.7 เว็บบไซต์

ชื่อ/สกุล./(ปี,/วัน/เดือนที่เผยแพร่)/ชื่อบทความ/ชื่อเว็บไซต์./URL

Surname,/Name./(Year,/Day/Month published)./Article title./Website name./URL

ตัวอย่าง

เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์. (2554, 27 เมษายน). *การจัดการเรียนรู้ออนไลน์*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Chulapedia). <http://www.chulapedia.chula.ac.th/index.php?title=การจัดการเรียนรู้ออนไลน์>

Centers for Disease Control and Prevention. (2018, August 22). *Preventing HPV associated cancers*. https://www.cdc.gov/cancer/hpv/basic_info/prevention.htm

3.8 ราชกิจจานุเบกษา

ชื่อกฎหมาย./ปี./วัน/เดือน./ราชกิจจานุเบกษา./เล่ม/เลขเล่ม/ตอนที่/เลขตอน./หน้า/เลขหน้า.

Legal name./ (Year,/Day/Month)./ *Government Gazette*./Volume/Volume number/Section/Section number./Page/Page number.

ตัวอย่าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560. (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอน
ที่ 40 ก. หน้า 1-90.

พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561. (2561, 13 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 33 ก. หน้า 1-18.

พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2505. (2505, 27 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา* (ฉบับพิเศษ). เล่ม 79 ตอนที่ 67. หน้า 24-31.

หมายเหตุ : ที่มาของรูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงและศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ศูนย์นวัตกรรมทางการศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

(สิงหาคม 2564). การอ้างอิงสารสนเทศตาม “Publication Manual of the American

Psychological Association” (7th Edition). Thaijo. <https://so02.tci>

thaijo.org/index.php/EDUCU/article/view/153329/111738

เทมเพลต สำหรับบทความวิจัย

[ชื่อเรื่องภาษาไทย]

[ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ]

[ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่1]

[ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่1]

[หน่วยงานที่สังกัดภาษาไทยผู้เขียนคนที่1]

[หน่วยงานที่สังกัดภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่1]

[ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่2]

[ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่2]

[หน่วยงานที่สังกัดภาษาไทยผู้เขียนคนที่2]

[หน่วยงานที่สังกัดภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่2]

และ[ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่3]

[ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่3]

[หน่วยงานที่สังกัดภาษาไทยผู้เขียนคนที่3]

And [หน่วยงานที่สังกัดภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่3]

*Corresponding author, e-mail: [ใส่อีเมลผู้เขียนหลัก]

บทคัดย่อ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

คำสำคัญ: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

Abstract

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

Keywords: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด], [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด],

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

บทนำ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี)

[ดับเบิลคลิกเพื่อเพิ่มกรอบรูปภาพ]

รูปที่ 1 [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

การวิเคราะห์ข้อมูล

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ผลการวิจัย

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ตารางที่ 1 [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

การแสดงความไม่สามารถขย	การแสดงความไม่สามารถขย	การแสดงความไม่สามารถขย
การแสดงความไม่สามารถขย	การแสดงความไม่สามารถขย	การแสดงความไม่สามารถขย
การแสดงความไม่สามารถขย	การแสดงความไม่สามารถขย	การแสดงความไม่สามารถขย
การแสดงความไม่สามารถขย	การแสดงความไม่สามารถขย	การแสดงความไม่สามารถขย
การแสดงความไม่สามารถขย	การแสดงความไม่สามารถขย	การแสดงความไม่สามารถขย

ที่มา: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] (ถ้ามี)

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

สรุปและอภิปรายผล

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เอกสารอ้างอิง

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เทมเพลต สำหรับบทความวิชาการ

[ชื่อเรื่องภาษาไทย]

[ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ]

[ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่1]

[ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่1]

[หน่วยงานที่สังกัดภาษาไทยผู้เขียนคนที่1]

[หน่วยงานที่สังกัดภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่1]

[ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่2]

[ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่2]

[หน่วยงานที่สังกัดภาษาไทยผู้เขียนคนที่2]

[หน่วยงานที่สังกัดภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่2]

และ[ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่3]

[ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่3]

[หน่วยงานที่สังกัดภาษาไทยผู้เขียนคนที่3]

And [หน่วยงานที่สังกัดภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่3]

*Corresponding author, e-mail: [ใส่อีเมลผู้เขียนหลัก]

บทคัดย่อ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

คำสำคัญ: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

Abstract

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

Keywords: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด], [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด],

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

บทนำ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[เนื้อหาส่วนที่1ปูพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่จะกล่าวถึง]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[เนื้อหาส่วนที่2วิเคราะห์ข้อมูล/การโต้แย้งข้อเท็จจริง/การถกเถียง/การใช้เหตุผล/ใช้หลักฐานข้ออ้าง]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ตารางที่ 1 [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

การแสดงความไม่สามารถขยาย การแสดงความไม่สามารถขยาย การแสดงความไม่สามารถขยาย		
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
ที่มา: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] (ถ้ามี)		

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[เนื้อหาส่วนที่3เสนอความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

บทสรุป

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เอกสารอ้างอิง

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

แบบฟอร์มการส่งบทความ

แบบฟอร์มส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์

วารสารวิชาการจินตาสิต

(กรุณาส่งมาพร้อมกับบทความ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....

หน่วยงาน.....คณะ.....

ขอส่งบทความ ☐ ภาษาไทย ☐ ภาษาอังกฤษประเภท ☐ บทความวิจัย (Research Paper) ☐ บทความวิชาการ (Academic Paper)

ชื่อบทความ (ภาษาไทย)

.....

.....

ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ)

.....

.....

คำสำคัญ (ภาษาไทย)

.....

Keywords (ภาษาอังกฤษ)

.....

ที่อยู่ติดต่อ เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....โทรสาร..... E-mail.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า บทความนี้ไม่เคยลงพิมพ์ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการเสนอ เพื่อพิจารณาตีพิมพ์
ในวารสารอื่น การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความรับผิดชอบของข้าพเจ้า และข้าพเจ้าได้รับทราบและยอมรับข้อกำหนดและ
นโยบายการพิจารณาตีพิมพ์บทความของวารสารวิชาการจินตาสิตแล้ว

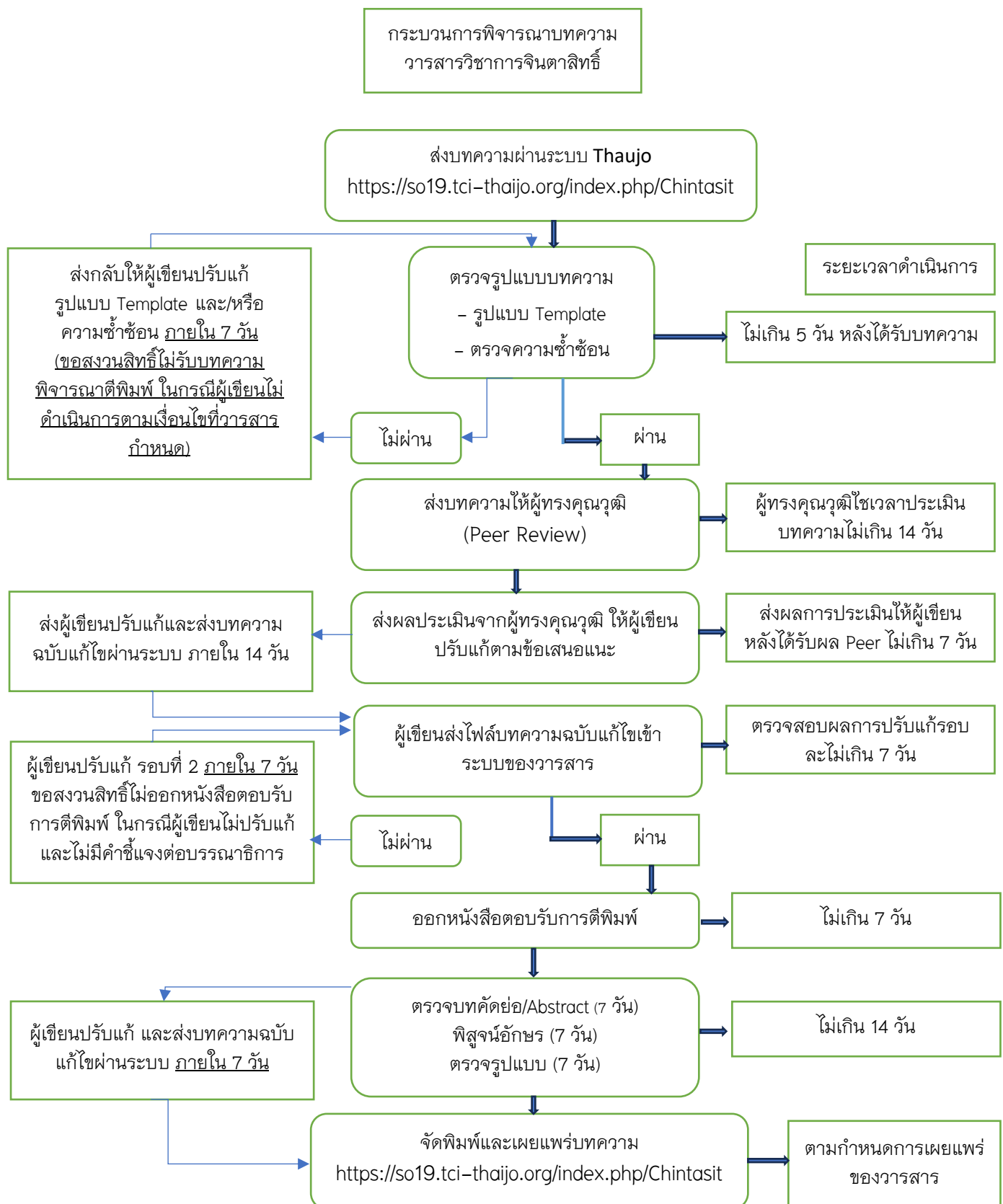
โปรดระบุ

☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าแต่เพียงผู้เดียว☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ร่วมงานตามชื่อที่ระบุในบทความจริง

ลงนาม.....

(.....)

ขั้นตอนการทำงานของวารสาร

หมายเหตุ: ระยะเวลาของกระบวนการพิจารณาบทความตั้งแต่ผู้นิพนธ์ส่งบทความเข้าระบบ ขั้นตอนที่ 1 – 6 ใช้ระยะเวลา
ประมาณ 1 เดือน ในการออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์ (ผู้นิพนธ์บทความต้องปรับแก้บทความตามกำหนด)

กระบวนการพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการจินตาสิต ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ส่งบทความผ่านระบบ Thaijo <https://so19.tci-thaijo.org/index.php/Chintasit>

2. การตรวจสอบรูปแบบบทความเบื้องต้นโดยกองบรรณาธิการ (1 สัปดาห์):

บทความที่ถูกส่งเข้ามาจะได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์โดยกองบรรณาธิการ ดังนี้

- รูปแบบการจัดหน้า
- การใช้ภาษา
- การคัดลอกเลียนแบบ (ไม่เกินร้อยละ 25)
- ความเพียงพอและความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการอ้างอิง
- รูปแบบการเขียนอ้างอิง
- ความซ้ำซ้อน

หากบทความดังกล่าวมีรูปแบบไม่เป็นไปตามที่วารสารฯ กำหนด หรือมีอัตราการซ้ำซ้อนสูงกว่าที่วารสารฯ กำหนด กองบรรณาธิการจะไม่รับบทความดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการพิจารณาซึ่งจะแจ้งผู้ประพันธ์ให้รับทราบต่อไป

3. ส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน (Peer Review) พิจารณาความถูกต้อง-เหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (1-2 สัปดาห์):

บทความที่ผ่านการพิจารณาขั้นที่ 1 แล้ว กองบรรณาธิการจะพิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2-3 ท่าน เพื่อพิจารณาบทความดังกล่าวในรูปแบบ Double-Blind ก่อนดำเนินการทบทวนและจัดส่งบทความแก่ผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป โดยระดับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิจะประกอบด้วย

3.1 สมควรได้รับการตีพิมพ์ (Accept)

3.2 สมควรได้รับการตีพิมพ์ โดยต้องมีการปรับแก้ไขเล็กน้อย (Accept with minor revision)

3.3 สมควรได้รับการตีพิมพ์ โดยต้องมีการปรับแก้ไขอย่างมาก (Accept with major revision)

3.4 ไม่สมควรได้รับการตีพิมพ์ (Reject)

4. ส่งผลประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิให้ผู้เขียนปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ (1-2 สัปดาห์):

เมื่อกองบรรณาธิการได้รับผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิครบถ้วนแล้ว จะดำเนินการพิจารณาและสรุปผลอีกครั้ง โดยบทความที่จะได้รับการตีพิมพ์ ต้องได้รับผลเป็น Accept หรือ Accept with minor revision ส่วนบทความที่ได้รับผลเป็น Accept with major revision บรรณาธิการจะเป็นผู้พิจารณาซ้ำ และบทความที่ได้รับผลเป็น Reject จะไม่ได้รับการอนุมัติให้ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการจินตาสิต โดยจะส่งผลประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิให้ผู้เขียนปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ ตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ส่งผลการประเมินให้ผู้เขียนหลังได้รับผล Peer ไม่เกิน 7 วัน

4.2 ส่งผู้เขียนปรับแก้และส่งบทความฉบับแก้ไขผ่านระบบ ภายใน 14 วัน

5. ผู้เขียนส่งไฟล์บทความฉบับแก้ไขเข้าระบบของวารสาร (1-2 สัปดาห์):

บทความที่ได้รับการอนุมัติให้ตีพิมพ์ กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนดำเนินการปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และความคิดเห็นเพิ่มเติมจากกองบรรณาธิการ (ถ้ามี) โดยผู้เขียนต้องดำเนินการแก้ไขให้ครบถ้วน และชี้แจงการปรับแก้ แล้วส่งบทความที่ปรับแก้แล้ว และเอกสารชี้แจงการปรับแก้กลับมายังกองบรรณาธิการภายในเวลาที่กำหนด การพิจารณาบทความฉบับปรับแก้ ดังนี้

5.1 ตรวจสอบผลการปรับแก้รอบละไม่เกิน ไม่เกิน 7 วัน

5.2 ผู้เขียนปรับแก้ รอบที่ 2 ภายใน 7 วันขอสงวนสิทธิ์ไม่ออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์ ในกรณีผู้เขียนไม่ปรับแก้และไม่มีความชี้แจงต่อบรรณาธิการ

6. ออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์

เมื่อกองบรรณาธิการได้รับบทความที่ปรับแก้แล้ว จะดำเนินการพิจารณาความถูกต้องอีกครั้ง หากบทความดังกล่าวได้รับการแก้ไขครบถ้วน จะรับรองการตีพิมพ์ และนำเข้าสู่กระบวนการจัดอาร์ตเวิร์คต่อไป ใช้เวลาดำเนินการไม่เกิน 7 วัน

7. ตรวจบทความย่อ/Abstract (1-2 สัปดาห์)

ก่อนดำเนินการจัดรูปเล่มเพื่อทำการเผยแพร่กองบรรณาธิการจะดำเนินการตรวจสอบบทความย่อ พิสูจน์อักษรและตรวจรูปแบบ ไม่เกิน 7 วัน และผู้เขียนปรับแก้และส่งบทความฉบับแก้ไขผ่านระบบฯ ภายใน 7 วัน

8. จัดพิมพ์และเผยแพร่บทความ

เมื่อบทความผ่านกระบวนการทั้งหมดที่วารสารกำหนดจะดำเนินการเผยแพร่ตามกระบวนการของแต่ละฉบับผ่าน วารสารวิชาการจินตาสิต